

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič do Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst do Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« večje mesečno v Jugoslaviji Din 12, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in tiskovništvo

Ljubljana, Kneževa ul. 5

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

MARIBOR, Ortoški trg 8. —

NOVOMESTO, Ljubljanska cesta, tel. št. 26.

Račun pri pošti. Ček. zavodu v Ljubljani št. 10.351

PODRUŽNICE:

CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.

JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —

PROTI GOSPODARSKI NADVLADI AMERIKE

Švica namerava organizirati Evropo proti prevladujočemu gospodarskemu vplivu Amerike, ki ogroža celokupno evropsko gospodarstvo

Zeneva, 3. maja. Povišanje ameriških carin na urarske izdelke je povzročilo v Švici veliko razburjenje, ki je našlo odmev tudi na včerajšnji seji zveznega sveta. Zvezni svet je sklenil v včerajšnji seji pozvati švicarskega poslanika v Washingtonu, naj opozori ameriško vlado na katastrofalne posledice, ki jih bo imelo povišanje carin za švicarsko urarstvo. Zvezni svet je izrazil upanje, da bo ameriška vlada v obojestranskem interesu primerno znižala carine in s tem omogočila redni razvoj švicarskoameriških trgovinskih odnosov. V gospodarskih švicarskih krogih je bila tudi sprožena misel, naj se organizira skupna akcija evropskih držav proti vedno bolj naraščajoči ameriški konkurenci, ki ogroža tudi v drugih panogah evropsko industrijo. Ta ideja pridobiva vedno več pristašev in so bili v raznih mestih ustanovljeni odbori za boj proti gospodarski nadvladi Zedinjenih držav.

Neuspeli komunistični atentati v Rumuniji

Preprečena katastrofa brzovlaka na progi Bukarešta — Constanza.

Bukarešta, 3. maja. Na dan 1. maja so poiskali komunisti izvršiti več atentatov. Posebno na železnicih so pripravljali napade na vlake. Zaradi čujčnosti oblasti pa jim ni bil eden poskus ni uspel. Temu je tudi pripisovali, da je brzovlak na progi Bukarešta-Constanza ušel katastrofi. Par minut pred prihodom vlaka je opazil čuvaj v bližini ne-

ke male postaje, da so bili odstranjeni vijaki. Če bi bil prvi vlak privozil na ta del proge, bi se bil iztril in prevrnil v dokaj globok prepad. Čuvaj je takoj alarmiral postajnega čelnika, ki je vlak še pravčasno ustavil. Preiskava je ugotovila, da je to delo komunistov ter je bilo aretiranih tudi več osumljencev.

Nenavadne posledice plazu

Na Norveškem se je utrgal pri kopanju temeljev ogromen plaz in zdrvel v morje. — Pri tem se je potopilo več ladij.

Oslo, 3. maja. Pri kopanju temelja za novo tovarno v Orkli v bližini Nidarosa je malo manjkalo, da se ni pripetila velikanska nesreča. Pri delu je bilo zaposlenih nad 300 delavcev, ko se je nenadoma utrgal velikanski zemeljski plaz, ki se je naglo pomikal s hriba proti morju. Delavstvo je bilo še pravčasno opozorjeno in je v naglici zapustilo delo. Malo časa nato je pridri-

z zemeljski plaz do obale, kjer se je z vso silo zagnal v morje.

Ogromne mase zemlje so tako razburkale morje, da so nastali valovi visoki do 30 čevljev, ki so hudo poškodovali pomole in potopili večje število malih ladij. Več oseb je utonilo. Zdi se, da je nastal plaz zaradi trajnega deževja.

Razprava o peklenskih strojih

Današnja razprava proti zagrebškemu teroristu. — Štrtak pravi, da niso nastavili peklenskih strojev, nego samo petarde.

Beograd, 3. maja. Na današnji razpravi proti zagrebškemu teroristu sta bila zaslišana mladoletni trgovski pomočnik Ivan Ban in mesarski pomočnik Ivan Štrtak.

Ban izjavlja, da ni imel nobenih zvez z ostalimi obtoženci. Bil je sluga in se ni brigal niti za politiko niti za kakšno demonstracijo. Svoja prejšnja priznanja na policiji in pred preiskovalnim sodnikom je prekalil, češ da ni vedel za kaj gre in kaj hočejo od njega.

Ivan Štrtak prav tako kakor vsi ostali dosedaj zaslišani obtoženci, zanika, da bi bil član teroristične organizacije, ki da sploh ni obstajala. Priznava, da je nabavil smodnik za peklenski stroj, toda pravi, da to ni bil peklenski stroj, ki bi mogel imeti kak-

šen učinek, marveč samo petarda, ki povzroči detonacijo. Njegov oče ima rudnik in zato dobro pozna učinek eksplozivov. S Hrdijem sta se dogovorila, da bosta demonstrirala proti odhodu poklonitvene deputacije in da bosta povzročila detonacijo. Če bi hotel izvršiti atentat, bi se poslužila hujših sredstev, kakor pa je navaden črni smodnik. Pri takih stvarih pa ne bi hotel sodelovati. Odločno zanika trditve obtožencev, da so hoteli pogneti v zrak železniški most, odnosno osebni vlak, s katerim je potovala zagrebška poklonitvena deputacija. Ob 12. so pričeli čitati zapisnike o njegovem zaslišanju in priznanju na policiji in pred preiskovalnim sodnikom.

Odklivanje patrijarha.

Beograd, 3. maja. Nj. Vel. kralj je odklival patrijarha Varnavo z redom Belega Orla 1. stopnje.

Češkoslovaški strojevodje v Beogradu.

Beograd, 3. maja. Davi ob 8. so prispeli v Beograd češkoslovaški strojevodje, ki so napravili ekskurzijo po Jugoslaviji. Na kolodvoru jim je bil prirejen izredno svečan sored. Ves kolodvor je bil v zastavah in zelenju. Pozdravili so jih jugoslovanski strojevodje, zastopniki mestne občine in zastopniki prometnega ministrstva. Češkoslovaški gostje ostanejo v Beogradu dva dni, na kar bodo nadaljevali svojo ekskurzijo po državi.

1. maj v Italiji.

Rim, 3. maja. AA. Predsednik vlade je prejel od delavcev v Firenci brzojavko, v kateri mu naznanjajo, da so 1. maja delali eno uro preko določenega časa v korist prekomorskih fašističnih kolonij.

Doumergue odpotoval v Alžir.

Pariz, 3. maja. AA. Predsednik francoske republike Doumergue je odpotoval v Toulon, kjer se bo vkrca na križarko »Duquesne«, da obišče uradno Alžir. Spremljajo ga ministri za mornarico, za pomorsko trgovino, za letalstvo in za javna dela, nadležni maršal Esperey in drugi dostojanstveniki.

Italijani zadovoljni z dr. Schobrom

London, 3. maja. AA. Avstrijski kancelar dr. Schober je imel včeraj več daljših razgovorov z angleškim ministrom za zunanje zadeve Hendersonom.

Rim, 3. maja. »Tevere« piše: Avstrijski zvezni kancelar dr. Schober, ki je ob priložnosti svojega zadnjega obiska v Rimu dobil toliko izrazov simpatije, je v Parizu ohranil tako dostojno stališče, da so se naše simpatije še povečale. Dr. Schober se je izkazal kot izvrsten diplomat. V Parizu so ga ogrožale nevarnosti raznih smeri, ker so ga skušali listi spraviti na opozliko pot. Dr. Schober se je izognil tem poizkusom. Last upa, da se dr. Schober tudi v svojih razgovorih na Quai d'Orsay ni oddaljil od one bistrotnosti, ki tvori podlago njegove politike. Čeprav ima vzrok, priti Franciji nasproti, ker to najbolje odgovarja gospodarskim željam Avstrije, vendar nima nobenega vzroka, dati se vplivati od francoske politike, ki operira obenem v Pragi in v Beogradu.

Avstrija si ne more dovoli luksuza političnih zvez.

London, 3. maja. AA. Avstrijski kancelar dr. Schober je sprejel vplivne osebnosti finančnega sveta v Londonu. V razgovoru z novinarji je dr. Schober izjavil, da velja njegov pot v Berlin, Rim, Pariz in London pogajanjem za sklenitev trgovinskih pogodb in za uvrstitve gospodarskega življenja v Avstriji, ki si v sedanjem trenutku ne more dovoli luksuza političnih zvez.

Italijanski kralj na potovanju

Rim, 3. maja. AA. Kralj je odpotoval iz Gaete na kraljevo jahti »Savoja« v Reggio Calabria ter bo obiskal Messina, Catanijo ter nadaljeval pot v Siracuso, kjer bo prisostvoval predstavi grške igre. Odtod odpluje kraljeva jahta v Sardinijo v spremljevalni izvidniške ladje in treh rušilcev.

Povračilo med vojno v Ameriki zapljenjenega premoženja.

Washington, 3. maja. Predsednik Hoover je naprosil kongres, naj dovoli 50 milijonov dolarjev za povračilo med vojno zapljenega avstrijskega, madžarskega in nemškega lastnine. Hoover je izjavil, da se mora zahtevana vsota takoj dovoliti, ker sicer obstoji nevarnost, da se bodo stavljenje zahteva po vrtniti zapljenega lastnine priznalo, ko bo kongres že odgojen. Meseca novembra bo namreč kongres nanovo izvoljen.

Konec starega grofovskega posestva

Varaždin, 3. maja. n. Na podlagi sodnega sklepa je ukinjen fidejkomis na seniorskem posestvu rodbine grofa Erdödyja v Varaždinu. Posestvo meri 13.000 oralov z znanim starim gradom ter obzidjem, ki merita 9.5 oralov. Po ukinjenju fidejkomisa so postali neomejeni lastniki tega posestva grofje Koloman, Terezija in Lajoš Erdödy vsak s tremi desetini, Evgen Erdödy pa z eno desetino. Kot svobodni lastniki so prodali svoje deleže Koloman, Terezija in Evgen Erdödy okrog 850 oralov posestva seljakom iz bližnjega sela Trnovec, kamor po večini gravitira bivše fidejkomisno posestvo. Seljaki so plačali po 2500 Din za oral. Stari grad z obzidjem pa je razložen po ministrstvu agrarne reforme v korist mesta Varaždina ter je v njem že nameščen mestni muzej.

Novi direktor rečne plovitve

Beograd, 1. maja. p. Z odlokom prometnega ministra je imenovan za direktorja rečne plovitve bivši zagrebški železniški direktor Miloje Tepić.

Napetost v Indiji vedno večja

Obsodba Gandijevih vodilnih pristašev. — Protest proti novim cenzurnim odredbam. — Gandi zbira prostovoljce za oboroženo akcijo.

London, 3. maja. V borbi med Gandijem in indijsko vlado se je vlada odločila za energične korake. Do aretacije Gandija pa doslej še ni prišlo. Pač pa so bili aretirani vsi njegovi vodilni sodruidniki v Kalkuti in Bombaju ter obsojeni na večletne ječe. Med drugimi je bil obsojen predsednik odbora za pasivni odpor proti angleškim oblastem ter vsi okrožni tajniki. Predsednik dijaške zveze v Bengalju je bil obsojen na eno leto ječe.

Veliko razburjenje je povzročila zopetna uvedba cenzure. V Kalkuti se je vršilo večeraj zborovanje vodilnih indskih novinarjev, ki so v posebni resoluciji sprejeli oster protest proti obnovljeni cenzuri. Vsi odklanjajo plaščo posebne kavicije, ki jo predvidevajo poostrene cenzurne odredbe

ter so sklenili, da bodo v primeru, da angleške oblasti vstrajajo pri tej svoji zahtevi, ustavili vsi indski listi svoje nadaljnje izhajanje.

Najnovejša akcija Gandija, ki namerava zbrati 100.000 dobrovoljcev ter z njimi napasti Bombaj, napreduje zelo počasi. Doslej se je prijavilo komaj 3400 dobrovoljcev.

Kalkuta, 3. maja. AA. Patel, bivši predsednik zakonodajne zbornice je davi prisel v Hovro. Tu so ga sprejeli zastopniki kongresa in občinskega sveta. Nato se je udeležil obhoda po mestu, ki so mu ga priredili prijatelji in pristaši. Obhod ni bil prijavljen in zato ga je policija, ki je bila oborožena z bambusovimi palicami, razpršila. Več oseb je bilo ranjenih.

Revolucija med zaprtimi komunisti

V jetnišnici v Rigi so se uprli 1. maja zaprti komunisti. — Šele vojaštvo je napravilo red.

Riga, 3. maja. Včeraj popoldne so izbruhnili v tukajšnjih zaporih resni nemiri. Zaprtih je v tej kaznilnici veliko komunistov, ki so priredili nenadoma v zaporu burne demonstracije, napadli paznike, razbili pohištvo in razbili vsa okna. Ker je postal položaj vedno bolj resen in je bila nevarnost, da izbruhne v kaznilnici splošen upor, je bilo pozvano na pomoč vojaštvo, ki je po daljši borbi, v kateri je bilo ranjenih na obeh straneh veliko oseb, obkolilo komuniste in jih potisnilo nazaj v celice. Zdi se, da je prišlo do sličnih dogodkov tudi v drugih jetnišnicah. Merodajni krogi menijo, da gre v tem primeru za obsežno zasnovano

zaroto, ki je imela namen osvoboditi vse politične kaznjence. Zaradi tega je bila straža v kaznilnicah ojačena z močnimi oddelki vojaštva, da se prepreči eventualno ponovitev nemirov.

Komunistični nemiri v Ameriki

New York, 3. maja. AA. »Reuter« poroča: Šef policije v New Yorku je objavil fotografije korespondence, ki so jo pred kratkim dobili v svoje roke tajni policijski agenti in ki dokazuje, da je komunistična internacionala v Moskvi direktno odgovorna za nemire ki so se pred kratkim pojavili v celi državi.

Tornado v Ameriki

V severozapadnem delu Amerike je divjal strašen vihar ki je opustošil cele pokrajine in razdejalo mnogo mest

New York, 3. maja. V zapadnih in severozapadnih pokrajinah Zedinjenih držav je divjal silen tornado, ki je opustošil več mest. V Tekamahahu so bile tri osebe ubite in 100 oseb ranjenih. Posebno hudo so trpela mesta Hibbing, Wesby, Minesota, Lawton, Northdakota, Rockfort in Illinois. Materijalna škoda je zelo velika in tudi človeške žrtve so številne. Zaradi porušenih telefonskih in brzojavnih zvez manjkajo nadaljne podrobnosti te katastrofe.

London, 3. maja. AA. »Reuter« javlja iz Chicaga, da znaša število žrtev po navedenih, ki je divjala snoči nad Middelevest,

23 mrtvih, od teh 8 žensk. Škoda povzročena na živini in polju v 9 državah se ceni na pol milijona funtov šterlingov.

Tatovi na delu

Današnja policijska kronika pravi, da so tatovi zopet na delu. Skoro vse policijske prijave so tatvine denarja in blaga. Premeten tat je vzel na piklo gostilno Cuzak na Poljanski cesti. Že pred tednom dni je bila tu ukradena večja svota denarja. V noči od 1. na 2. maja se je tat splazil neopazeno zopet v sobo natakarice Novljan Jere in služkinje Prodnik Kati ter prvi odnesel tisočdinarskih bankovcev, drugi pa torbico z razno vsebino, v vrednosti okoli 500 Din. Torbico je Prodnikova imela pod glaviem, Novljanova pa denar v predalu, katerega je tat odprl s ponarejenim ključem in ga po tatvini zopet zaprl. Pustil je pa v predalu denar in hranilno knjižico.

Iste noči je bilo vloženo v gostilniške prostore Vinka Magistra na Strmi poti 8. Tat se je splazil v hišo skozi odprto okno v stranišče, nato je razbil šipo v kuhinji ter vdrl v shrambo, od koder je odnesel broško, kozarce, gnetil, salamo itd. Gostilničar trpi okoli 1400 Din škode. Tat je pobegnil skozi zadnja vrata.

Se večjo škodo je napravil tat Podboršku Josipu v Smartnem. Ko je v četrtki delal na polju, se je tat polastil njegove listnice, katero je imel v nezaklenjenem miznem predalu. V njej je bilo 2900 Din v bankovcih. Zlatinjo, ki je bila tudi v predalu, je tat pustil v miru. V hišo je prišel tako, da je s ponarejenim ključem odprl večna vrata.

Skladiščnik Maretič Matija je prijavil policiji, da mu je bila ukradena v kuhinji konzumnega društva na Kongresnem trgu aktovka z raznimi listinami.

V bolnico so pripeljali Jakoba Sileja, 40-letnega delavca, ki je padel z lestve in zadobil težke notranje poškodbe, in Antona Adlerja, ki ga je pes ugriznil v Stopicah pri Zagorju

Ponarejevalci kronskih bonov

Zagreba, 3. maja. n. Pred kazenskim senatom tukajšnjega okrožnega sodišča je bila danes razprava proti ponarejevalcem kronskih bonov Jakubu in Josipu Filipinu iz Zlo-sela pri Šibeniku. Imenovana sta bila obtožena, da sta prišla z Milanom Stepanovom, ki ga oblasti še niso izsledile, v Zagreb ter prodala bančniku Samujlovicu za 178.000 dinarjev kronskih bonov. Samujlovič jim iz previdnosti zneska ni izplačal temveč obljubil, da jim pošlje denar v Zlo-selo. Pri natančnejšem pregledu so res ugotovili, da so boni ponarejeni, naker je sledila aretacija Josipa in Jakoba Filipina.

Zaradi popraviljanja proge električne cestne železnice na Dolenjski cesti, bo Dolenjska cesta od Česnovarja do poljiškeke stražnice, t. j. do Orlovke ceste za tovrni promet zaprta v torek, dne 6. in sredo, dne 7. t. m. Namesto po Dolenjski cesti se bo vršil tovrni promet po Ižanski in Orlovski cesti.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Ljubljanska borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Amsterdam 22.755. — Berlin 13.4925. — Bruselj 7.8894. — Budimpešta 9.8850. — Curiah 1095.9. — Dunaj 797. — London 274.77. — New York 56.41. — Pariz 221.79. — Praga 167.46. — Trst 296.14.

INOZEMSKA BORZE.

Curiah: Beograd 9.1275. — Pariz 20.2425. — London 25.07. — New York 515.80. — Bruselj 71.98. — Milan 27.03. — Madrid 64. — Amsterdam 207.60. — Berlin 123.11. — Dunaj 72.7250. — Sofija 3.74. — Praga 15.28. — Varšava 57.85. — Budimpešta 90.20. Bukarešta 3.0650.

Ljubljanske občinske doklade

Z diferenciacijo občinskih doklad na državne direktne davke so znatno obremenjeni mali davkoplačevalci v korist veleindustrije

Ljubljana, 3. maja.

Na zadnji seji občinskega sveta sta obč. svetnik Ivan Tavčar in podžupan prof. Evgen Jarc vložila predlog, ki se tiče uvedbe diferenciacije občinskih doklad na direktne državne davke. Kakor znano, je v proračunski razpravi sklenil ljubljanski občinski svet, da se uvede na zgradarino in pridobnino pobiranje 40% občinske doklade, na društveni davek pa 150% doklade. Finančni minister tega sklepa ni odobril, pač pa je uvedel splošno 60% doklado na državne direktne davke.

Obč. svetnik Ivan Tavčar je predlog utemeljeval s podatki, ki dokazujejo potrebo diferenciacije občinskih doklad na državne direktne davke. Govornik je izjavil:

Ko se je sestavljala osnutek proračuna za l. 1930, se je občinska uprava zavedala, da bo morala upoštevati bistveno izpremenjene razmere, ustvarjene z novim zakonom o neposrednih davkih, ki je bil v celoti uveljavljen z 1. januarjem l. 1929.

Te izpremembe so tako globoko posegle v gospodarstvo različnih pridobitnih slojev, da je bilo vsakomur — tudi laiku — jasno, da mestna uprava ne bo mogla ostati pri onih odstotkih doklad na direktne davke, ki so veljali še l. 1929 in bili relativno znošljivi.

Ni manj jasno pa ni bilo, da bo treba z vso previdnostjo računati tudi z dejstvom, da se je odnema podlaga za samoupravne doklade tako premanjila deloma v prid, deloma pa v nepravilno posameznih davčnih oblik ter odgovarjajoče tej premanjivosti primerno revidirati dokladni odstotek in ga z dosegljivo pravičnostjo prilagoditi novemu položaju.

Najbolj prizadete so bile davčne oblike: zgradarina, pridobnina in društveni davek, kar izpričujejo naslednji uradni podatki:

Podlaga za doklade	
1929	1928 Več v l. 1929
Zgradarina: 3.461.338	2.632.346 828,992
Pridobnina: 3.896.490	295.051 8.601,459
Društ. dav.: 2.079.323	1.954.461 124,862

Celokupen predpis	
1929	1928 Več v l. 1929
Zgradarina: 5.570.488	4.529.678 746,810
Pridobnina: 5.916.089	1.008.007 4.908,082
Društ. dav.: 10.941.907	8.795.379 2.146,528

Porašč predpisa davčne osnove za pridobnino znaša torej Din 3.601.439.—, celokupni predpis te davčne oblike pa Din 4.908.032.— za l. 1929. Če prihajemo tem vsotam dohodnino, ki so jo morali zavezanci te davčne oblike plačevati (z približno Din 1.000.000.—) znaša porast davčne osnove še vedno Din 2.601.439.— ter celokupnega predpisa Din 3.908.032.

Ker zadane pridobnina ogromno število gospodarsko šibkih in najšibkejših slojev (malih trgovcev in obrtnikov), je bilo občinski upravi jasno, da dosedanjega pribitka 100%+10% ne bo smela in mogla vzdržati, ne da bi ogrozila ali celo upropastila celo vrsto malih gospodarskih eksistenc.

O tem vprašanju je finančni odsek razpravljaval v več sejah in se zedinil na to, da predlaga občinskemu svetu naslednje doklade na prej navedene direktne davke: za zgradarino 35%, za pridobnino 40% in za društveni davek 165%.

Po tem pribitku bi bil položaj napram proračunu za l. 1929 naslednji:

Proračun:	
1929	1930
Zgradarina: 1.070.107	1.322,602
Pridobnina: 457,677	1.552,771
Društ. dav.: 3.415,500	3.087,988

1930:	
več:	manj:
Zgradarina: 252,406	
Pridobnina: 1.095,004	
Društ. dav.: 327,512	

Razvidno je torej enomerno povišanje pri pridobnini, znatno povišanje pri zgradarini, po drugi strani pa izdatno znižanje društvenega daveka (za 10% napram l. 1930.).

Iz teh podatkov sledi, da je finančni odsek postopal povsem stvarno in šel pri pridobnini pod pritiskom težkih finančnih razmer celotno predaleč.

Iz teh podatkov pa tudi sledi, da je diferenciacija doklad pravična in stvarno utemeljena.

Na žalost se je pojavil v krogu industrijcev tedaj, ko je bil proračun tik pred obravnavo, odpor proti diferenciaciji in zahteva po unifikaciji doklad.

Efekt te uspele akcije je naravnost porazen, kar naj dokazujejo sledeči podatki:

Napram proračunu se dvigne: zgradarina od Din 1.322.602.— na Din 2.267.317.—, torej za Din 944.715.— več, pridobnina od Din 1.552.771.— na Din 2.329.156.—, torej za Din 776.385.— več; nasprotno pa pada: društveni davek od Din 3.087.988.— na Din 1.122.904.—, torej za Din 1.965.084.— manj, to se pravi, da bodo morali to dvamilijonsko diferenco nositi davčni zavezanci zgradarine in pridobnine, mali trgovci in obrtniki ter stanovanjski najemniki.

Poleg teh usodnih posledic se pa zviša tudi proračunski deficit od Din 1.438.317 na Din 1.558.738.—

Kakor trdi Zveza industrijcev v svoji okrožnici z dne 10. aprila 1930, bi se dal doleti preliminarni donos občinskih doklad 50% enotno doklado, zadostovala pa bi baje tudi doklada od 30 do največ 40%. To ne odgovarja dejstvu, ker bi se povsaj proračunski primanjkljaj še pri 40% dokladi za celih Din 2.452.741.—

Nadalje se iz istih krogov razširja mnenje, da bi bilo mogoče znižati občinske doklade na vse vrste davčnih oblik, ker bi se kril primanjkljaj iz revidirane, novo uvedene občinske trošarine, ki bo baje donosala več, nego je proračunana. Pozablja se pa pri tej trditvi na sklep občinskega sveta, da se novouvedena trošarina še tekom proračunskega leta popravi v vseh onih primerih, v katerih bi bile stranke preobutno prizadete — proces, ki se že vrši. Upoštevati moramo, da je bil predpis nove trošarine uveden brez zadostnih statističnih podatkov in predhodnih izkušenj, ter da se je prišla pobirati trošarina po odobritvi proračuna, kar pomeni na čas izpad 3 mesecev in pol. Pri dohodarstvenem uradu leži vse polno upravičenih predstav, da se v gotovih primerih tarifne postavke popravijo nazaj. Ako se da upoštevamo, da smo pri pobiranju trošarine izgubili več kot tri mesece in da bomo morali znižati posamezne tarifne postavke, je več kot jasno, da ne bomo donosa trošarine višji od proračunanih Din 18.000.000.— in da ni misliti, da bi s trošarino lahko krili eventualni novi primanjkljaj vsled znanih občinskih doklad na direktne davke, tem manj, ko se danes ne vemo, kako naj krijemo že obstoječi proračunski primanjkljaj v znesku Din 1.558.738.

Razmere so nevedrjene in jih občinska uprava tudi ne bo mogla zagovarjati, pač pa z vso energijo vztrajati na tem, da se ji prizna pravična, dejanske razmere upoštevajoča diferenciacija doklad na direktne davke.

Spominjajte se slepih!

Zakaj ni denarja

Razgovor našega urednika z odličnim lesnim industrijcem-izvoznikom

Ljubljana, 2. maja.

Naš urednik se je razgovarjal z odličnim lesnim industrijcem — eksporterjem o vzrokih zastaja kupnje na splošno, o pomanjkanju dela in naraščanju bude brezposelnosti, v kolikor je to v zvezi z lesno trgovino in industrij. Razgovor bo nedvomno zanimal vse naše čitatelje, ker zadeva celotno naše gospodarsko življenje.

— Kaj mislite o sedanjem položaju na lesnem trgu?

— Ali vas morda zanima sedanja kriza v lesnem eksportu in padec cen? O tem vprašanju se sedaj splošno debatira in zato bom skušal tudi jaz kratko odgovoriti nani.

Lani, kot vam je morda znano, se je v naši banovini mnogo več produciralo lesa in lesnih izdelkov kakor prejšnja leta, in to zaradi splošne konjunktura na svetovnem tržišču. Letošnja mla zima je omogočila, da so vsi obrtni naše stroke, ne samo v Jugoslaviji, temveč v vseh evropskih državah, merodajnih pri produkciji lesnih izdelkov, nemoteno obratovali. Celo Rusija, ki je bila v svojih obratih in produkciji zaradi vsakoliktne ostre zime zadržana v svojem razmahu, posebno zaradi zamrznjenih plovnih rek in deloma tudi morja, je lahko pripravljala celo zelo ogromne količine lesa, ki je prišel sedaj v spredninski sežanj na evropski in ameriški trg kot zelo običuten in nevaren konkurent.

Tudi denarna kriza v Italiji, ki je naš glavni odjemalec, je nepovoljno vplivala na kupovanje naših lesnih izdelkov, zlasti mehkega stavbnega lesa. Izkoristiti tudi nisimo mogli ugodnosti nedavno sklenjene tr-

govske pogodbe med nami in Španijo, ker je bila zadnja leta španska valuta kljub ugodnemu zunanepolitičnemu položaju precej nesigurna. Posledica tega je bila, da španski trg ni konsumiral trdega bukovega lesa v toliki množini, kakor običajno.

Tudi železniške tarife so važnega pomena v svetovni trgovini. Na primer Avstrija uživa za okoli 10 lir na m³ ugodnejše tarife pri eksportu svojega lesa v Italijo kot mi. Zelo neugodno je bilo, ker je bila ukinitvena pristajška tarifa za Solun, ker smo zaradi tega morali odstopiti Rumuniji komaj pridobljeni trg v severni Grški. Pozabiti tudi ne smemo na znatno povišanje jugoslovanske železniške tarife v preteklem letu (baje je zgolj prehodnega značaja).

— Kakšne bodo posledice sedanje krize?

— Zmanjšanje povpraševanja za neobdelan les in znižanje cen. S tem je v zvezi kupna moč naših posetnikov gozdov, voznikov in v lesni industriji zaposlenega delavstva, ne vstevši davčne moči. Povečala se je tudi že brezposelnost. Tudi ljubljanski trgovski krogi občutijo, da se manjša konzum in da izostaja od podželeznih odjemalcev redna plačila.

— Kaj posebno obremenjuje in povečuje režijske stroške lesne trgovine in industrije?

— Predvsem evidenca raznih dajatev, kot n. pr. prometnega daveka, uslužbenškega, banovinske take, prijav za sekanje, prispevkov za izredno obrabo cest, pokojninskega zavarovanja, zavarovanja OZU in t. d. Potem visoke obresti, ne nazadnje tudi vedne spremembe raznih tarifnih in zakonskih naredb.

— Kako naj bi se po vašem mnenju omilila sedanja kriza v lesni trgovini in industriji?

— Vsi, ki se bavijo s to stroko, bodo mo-

rali stremeti za prvovrstno kakovostjo lesnih izdelkov in da bodo samo to prodajali na svetovni trg, kar v resnici imajo, da se na ta način izognejo diskreditiranju. Da smo nesolidni trgovci in eksporterji in da se večina pogodb konča z nepotrebnimi pravicami. Kakor izven, se država sama zanima za interese lesnih eksporterjev — izvedla se bo obvezna organizacija lesnih izvoznikov. Pritegnili se bodo k statistični in informativni službi tudi naši konzulati v inozemstvu.

Kriza naj bi nadalje omilila: znižanje železniške tarife, uvedba pristajške tarife za Solun in reekspedicije brez lomljene tarife, poenostavitev prijavljanja in odjavljanja delavstva pri OUZD.

Zelo obremenjuje izvoz lesa tudi predpis o »suverenosti«, ki jih izdajajo bančni zavodi. Nujna je dalje uvedba enotnih borznih uzan.

— Ali se vam ne zdi, da se naša javnost, predvsem inteligenca, premalo zanima za to panogo, ki je glavni vir našega narodnega gospodarstva?

Židovska ulica v blatu

Vsi prebivalci bele Ljubljane smo veseli, če vidimo, da hišni posestniki posvečajo svojim poslopijem pozornost in jih — če ne na zunanji preureljaj vsaj na znotraj in jim skušajo pridobiti nove udobnejše prostore. Hišni posestniki v Židovski ulici imajo v tem stremeljenju težji posel kot drugi in zato je njihova dobra volja vredna tem večje hvale. Žal pa so v prevelikem navdušenju za adaptacije pozabili naraščati stavbniku, oziroma njegovim delavcem, naj pri svojem delu nikoli ne pozabijo, da je edino Židovska ulica v Ljubljani široka samo 2 metra in so vsi stanovalci skupno s stotimi vsakodnevnimi pasantov primorani hoditi samo po tej ozki omejeni ploskvi.

Zadnji teden je nebeški vremenar otvoril svoje zatvorske in poslati tudi nad Židovsko ulico mnogo vode. Delavci, ki so zaposleni z odvažanjem neštetihih samokolnic nepotrebnega materiala, kljub temu niso spremenili svoje taktike. Kakor so ob lepem vremenu brezobzirno dvigali v zrak oblake prahu, tako da smo ubožni stanovalci Židovske ulice z razgledom k našim sosedom sedeli v temi in brez zraka, tako raztresajo dragocene izkoplne sedaj ob deževju po ulici, kjer se je v par dnevih nabralo blata, kakor v zadnji gorski vasi. Kam in kako bo to blato izginilo, nam je zaenkrat še uganka. Vsa znamenja pa kažejo, da se za to blato ne bo nihče več zmedil, tako da nas čaka le ta rešitev, da ga bomo skozi stanovanja stekli na plano na strani proti Ljubljani.

Gospodje, ki dajete svojim hišam lepša notranja lica, recite za to najetim delavcem, naj nas po možnosti obvarujejo izkoplne in naj vsaj v zaprtem delu ulice prevažajo material tako, da ga ne bomo dobivali teloma po zraku. Deloma pa na čevlji v svoja brezsolna stanovanja. Ravno isto velja seveda v potencirani meri za okoliške trgovine z jestivimi itd. Vse to pa prav brez vse zamere!

Med sosedi.

Še o podražitvi mleka

Gospod urednik! Zadnjič ste priobčili notico o podražitvi mleka, v kateri je rečeno, da podražitev ni upravičena. Pisca dotične notice je težko, ker se namerava mleko podražiti za celih 15 para pri litru, ne vidi pa, za koliko se bodo ali pa so se že podražile druge življenske potrebščine. Prav je, da se enkrat pojasni ljudem, kako »ogromen« zaslužek imajo mlekarne. Samo dobro bi bilo, da bi ga res imele. Žal pa nehalo poželeske mlekarne kaj hitro obratovati in sicer ne zato, ker ogromno zaslužijo, temveč ker obratovati sploh ne morejo. Recimo, da dobe od kmetov mleko res po 1.50 do 1.70 Din. Če je mlekarina sredi vasi, kmetje še prinašajo mleko, drugače pa mora mlekarina najeti človeka, ki pobira mleko po vasi. Da se mleko ne pokvari, ga je treba takoj poslati v mesto. Potreben je voznik, ki bi dnevno vozil mleko v mesto. S tem se zamudi celo dopoldne in zahteva seveda primerno plačilo.

Če torej dobro premislimo, pridemo do zaključka, da je mlekarina na kmetih tako rekoč dobrodelna ustanova, ker nima nobenega dobička, kmetje pa le dobe nekaj za mleko. Ako pa mlekarne v mestu podražijo mleko za 10 do 15 para, bodo tudi pazile, da tega nezametežnega zneska ne prekoračijo. Kdor pozna razmere, mora pač priznati, da je ta neznatna podražitev upravičena kajti z izgubo se mlekarne ne morejo vzdrževati. Mnogo je nevolje zaradi povišanja mitnine in tudi mlekarne same ječe pod težo davčnih bremen. Pisec omenjene notice naj nikar ne misli, da mlekarne ne plačujejo nobenih davkov. Naj se le informirane, pa bo zvedel, da so prav pošteno obremenjene.

Morda poreče kdo, da mlekarne niso potrebne, ker imamo mlekarice, ki vozijo v mesto mleko in ga raznašajo po hišah. Menda tako nazadnjaški še nismo, da bi ne priznavali, da so mlekarne nujno potrebne. Brez njih bi morali stati sleherno lutro pred hišami vozički in mleko bi se točilo kar

— Zal, to je res! Tudi naš stan kot tak se premalo zanima za strokovno in tehnično izboljšanje svojega poklica. Malomarnost se najbolj kaže v tem, da nimamo specialnih strokovnih šol, niti ne tečajev. Na višjih trgovskih šolah se premalo pozornosti posveča posebno pouku te panoge. Ugotoviti moram na žalost, da se tudi pri trgovskih gimnazijah ne čuti nobenega zadnega zanimanja.

Zanimivo je, da prinaša zadnji »Trgovski list« ponašil članka iz beograjskega »Trgovskega Glasnika«, v katerem se razmotriva o gospodarskem nazadovanju prestolice. »Ne ena branja« Beograda se ne more pohvaliti z napredkom. Vse kupuje se v zastoji, v mnogih strokah pa kupuje celo nazaduje. To se ne vidi samo v zmanjšanju števila kupčij, ampak padajo kupčije tudi po svojem obsegu. Razpisali smo anketo o kupčijah in od sto primerov ugotovili v 99 slučajih, da kupčije padajo po obsegu, posebno pa po rentabilnosti.

— K.

izkušnje lahko svetovali marsikaj, torej nekaj takolimenovanih svetovskih ljudi, Cesar nam manjka, to nam naj ti povedo, in iz njih vidika bi bil moral biti sestavljen tujsko-prometni svet, lokalno stališče, torej Ljubljana dolga vas, je pa prav tisto, kar naj bi prometni svet vedel.

Med tuji in domačini sta pa reklama in promet, za sedaj samo gospodje Pintar in Dular ter zastopnik železnice in Avto-kluba. Kaj pa če bi k reklamam pritegnili še reklamne šefe naših velikih podjetij in pa žurnaliste, ki so povsod zraven in jim je povsod odkazano zadnje mesto. Kdo pa dela največjo propagando za naše kraje, če ne naši in tuji listi? Da bi ga dobili tujsko-prometni faktorji? Enkrat v roke, mora v osek tudi zastopnik našega slavnega tramvaja, če ga morda že ne zastopa g. konservator Stale, ki ima starine pod seboj. Zato morajo v osek tudi vsi tisti, ki imajo zasluge, da imamo sredi Ljubljane gnojno mlako, na gradu ljudi v kasematah in kolonije barak po vsem mestu. Za obrambo pred tuji je torej že sijajno poskrbljeno. Tu naj najprej zagradi tujsko-prometni osek, ker prej ne smemo pribežati s propagando, predno ne izkldamo iz Ljubljane te sramote.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Sobota, 3. maja 1930. Katoličani: Najdenje. Pravoslavni: 20. april, Evthije. Jutri: Nedelja, 4. maja 1930. Katoličani: 2. povelik. Pravoslavni: 21. april, Uskrs.

DANASJNE PRIREDITVE.
Drama: Vdova Rošinka. A.
Opera: Norma. E.
Kino Matice: Zvočni film Hadži Murat.
Kino Ideal: Nočni gusar.
Kino Ljubljanski dvor: Divne laži Nine Petrovne.

Jutrišnje prireditve.
Drama: Velika abeceda, ljudska predstava.
Opera: Grofica Marica, ljudska predstava.
Kino Matice: Hadži Murat.
Kino Ideal: Nočni gusar.
Kino Ljubljanski dvor: Divne laži Nine Petrovne.

Dežurne lekarne.
Danes in jutri: Trnkozy, Mestni trg; Ramor, Miklošičeva cesta.

Koncert Kosovelove

Včeraj je članica učiteljskega zbora Glasbene Matice, pianistka Karmela Kosovelova priredila v Filharmoniji klavirski koncert na katerega program so bili: Brahms, Sonata fis-mol, Schumann, Etudes symphoniques, Chopin, dve Baladi, op. 23 in 52 ter Liszt, Apres une lecture du Dante.

Kosovelova se s neverjetnim nagonom popenja višje in višje. S pravo krasko trmoglavostjo in nebrzdano energijo se je potopila v klavirski studij, iskala in našla izpopolnitve in poglobitve v tujini, v Münchnu pri svojem znamenitem učitelju Pembauru, ki mu ni bila samo povprečna učenka, kot sto in sto drugih, temveč za najvišjimi cilji stremelja umetnaša duša, katero izoblikovati je bilo zanj zadoščenje in notranja potreba.

Klavirski ton Kosovelove je vse prej, kot ženski, neodločen, slaboten. Silen je, včasih morda še presilen, plastičen, izklesan, odločen, prepričevalen. Njena igra kaže dosleden in čisto oseben stil. Njena interpretacija je temeljito premišljena in gorko, predvsem artistično občutena. O kakem preoklefinem izčrpanosti, bledem estetičenju pri pianistki, ki zagrablja vsebo z energičnimi rokami, ni govora. Vse, kar pada je celota, ker ima pogled iz začetka na konec. Njena manualna spretnost ji pomaga preko vseh gromadnih težav n. pr. Schumana ali Liszta. Predvsem se ji udajajo krepke, silne partije, ki jih prednša z elanom in navdušenjem.

Njen program je bil, kar pri pianistih nove dobe redko srečujemo, stilen, nemški, enoten. Romantika. V starih imenih Brahmsa, Schumana, Chopina. Liszta je pianistko skoro izčrpana. Hrepenenje po duševnosti, po subjektivnem občutenju, pogreznju vase, zavračanje klasičnih form.

Brahms, strog, trpek, mnogo manj romantik, kot Schumann, da, celo nasprotnik njune mehkušnosti, Schumann, moister malih oblik, vroč, temperamenten, vsled širokoprijemnosti njegove akordike še danes pianističen problem, virtuos trpljenja, genialni Poljak Chopin, univerzalna muzikalna natura Liszt, ki je črpal muziko iz celega sveta — interesanten, poučen, vzgojen program še danes in še dolgo časa, morda celo vedno bolj in bolj.

Kosovelova ima mnogo prijateljev in mnogo občudovalcev. Redkost je pri nas, da domači pianist napolni pa makar tudi samo filharmonično dvorano. Kosovelovi se je to skoro posrečilo. Aplavzi so se stopnjevali od komponista do komponista ter jih ob sklepu koncerta ni hotelo biti konca. Pianistka je prešla tudi ogromno veliko čvrtja.

Vem, da ima Kosovelova na programu tudi novo muziko, predvsem Ruse, in bi iskreno želel, da nam priredi kmalu koncert sodobne muzike.

Iz gledališke pisarne

Drama

Soboto in nedelja v dram. V soboto »Vdova Rošinka« v novi sedelbi in režiji. Opozorjamo na to izredno zabavno domačo komedijo. V nedeljo »Velika abeceda«, komedija, ki šteje med najboljšimi uspehi prizorizirane tekoče sezone. »Rošinka« se igra za abonma A. cene običajne dramske. »Velika abeceda« izven abonmana. Pri znižanih cenah.

Opera

Nocoj se poje Bellinija opera »Norma« z gđ. Zlato Špehar kot gostom v salslorni partiji. Velikega duhovna Orovista poje to pot. g. Betetto. Ostala zasedba premijerska. Dirigent g. Neffat, režiser g. Krivecki. Predstava se vrši za abonma E.

Zbirajmo sredstva za splošen boj proti jetiki!

Obisk na gradu Grundlovo na Dolenjskem - Veseli o svojih doživljajih

O počitnikah sem hodil v Ljubljano ali pa sem sital po Gorenjskem. Ob neki priliki sem se v Radovljici seznanil z živino-vedrnikom Sadrnikarjem, ki je strastno zbiral starino. Spočetka sem se mu pomohoval, ni pa dolgo trajalo, ko sem postal še bolj navdušen za starinske predmete ko on sam. Zbiral sem med drugim tudi obleke in mašne piščke, ker so mi bile njihove barve všeč, gorenjske avbe,

Pri ogledu sob, kjer ima Vesel med drugim ohranjen vse polno starine: loncev, kvirjev, skrinj, slik, starih oblek, mašnih ašev, avb, majolik, stenskih ur itd., naša je delal družino 9 letni Veselov sinček

Kopatišče je torej zelo dobro prezimilo. Razen je bil pokrit z deskami. Čez zimo je bilo odprto novo zgrajeno zimsko kopališče, ki se pa ni tako dobro obneslo, kar so pričakovali. V Ljubljani zmaga vsa novost je polagoma. Ljubljanci so varen kraj, ker so postali v letih zima bo-

*Samožavesten
in negovan.*

Tudi ako je kak moški takozvani tip časa, vendar ni gotovo, da bo imel uspehe povsod. K temu je potrebna kultivirana pojava v splošnem, predvsem brezhibno negovani lasje, — 10 minut dela ter enkratno umivanje z Elida-Shampoo-nom in zaželeni uspeh je tu. Praktično za vsacega moškega. Vzame se lahko povsod s seboj. Takoj gotov. Očisti temeljito lase in lasišče, ter odstrani prhljaj.

ELIDA SHAMPOO

Razstave in druge zanimivosti

— Razstavo sodobne jugoslovenske grafike, ki se otvori 10. t. m. v Jakopičevem paviljonu. Razstave se udeležijo mladi beograjski umetniki, člani zagrebškega umetniškega društva »Zemlja in naša« četrti generaciji. V to svrhu sestavljam ilustriran katalog. Razstave se prenese iz Ljubljane v vsa naša večja mesta: Zagreb, Beograd, Split itd., v Prago in na Dunaj.

Zbirajmo sredstva za splošen boj jetiki!

Pred sodniki

Junak iz Kolodvorske ulice

Poslavnemu mlademu šoferju, ki drži skesano čepico v roki in gleda plašno okoli! kakor najbolj nedolžno bitje na svetu, reče sodnik: »Gospodičar! ste napadli in udarili v Kolodvorski ulici in jo lahko poškodovali. Vi ste res junak! Gospodična, ali ste pripravljeni poravnati se?«

Gospodična: »Ne vem, zaslužil bi, da je obojen, toda naj bo. Zahtevam za odškodnino 2000 Din.«

Sodnik: »Ali ste pripravljeni plačati?«
 Šofer: »Sem, gospod sodnik, toda ne toliko, 1500 Din bi pa plačal.«
 Sodnik: »Imate denar pri sebi?«
 Šofer: »Tega pa ne, niti pare nimam.«
 Sodnik: »Tega vam pa ne verjamem, da nimate niti za koleke, ki so potrebni za poravnavo. Boste pa kaznovani napadli ste gospodinjino nato pa povzročili še izgred pri Tšerline.«

Sofer odide iz sobe in se vrne s kole-
ki. Sodnik narekuje civilno poravnavo. Sofer
se zaveže, da bo plačal v dveh obrokih
1500 Din. Če ne plača, se mu bo zarubila

**Podpirajte Osrednjo
protituberkulozno
— — ligo! — —**

Dnevne vesti

— Vsem cenjenim naročnikom, katerim je potekla naročnina, smo priložili položnice in prosimo, da naročnino z eventualnim zaostankom čimprej poravnajo. — Uprava »Slov. Naroda«.

— Iz državne službe. Za tehničnega pristava pri okrajnem glavarstvu v Mariboru je imenovan pristav ministrstva javnih del Josip Mursa.

— Sprejem gojencev v pomorsko zrakoplovno šolo v Divuljah. Letos bo sprejetih v pomorsko zrakoplovno podčastniško šolo mornarice v Divuljah 150 gojencev iz civilnega prebivalstva in iz mornarice. Šola se prične 1. oktobra in traja 2 leti. Interesente opozarjamo na podrobnosti natečaja, ki so razvidne iz »Uradnega lista kr. banske uprave dravske banovine« št. 57. z dne 30. aprila.

— Iz »Uradnega lista«. »Uradni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 57. z dne 30. aprila objavlja zakon o konvenciji med kraljevino Jugoslavijo in kraljevino Madžarsko glede preprečevanja dvojnega obdavčenja z neposrednimi davki, sklenjeni v Beogradu 22. februarja 1928, zakon o konvenciji med kraljevino Jugoslavijo in kraljevino Madžarsko o ureditvi dolgovi in tirjav v prejšnjih avstrijskih ali madžarskih kronah, sklenjeni v Beogradu 22. februarja 1928, navodila za izvrševanje proračuna izdatkov in dohodkov za leto 1930—31 in pravilnik o zaščitnem cepljenju zoper akutne nalezljive bolezni.

— Za mrtve proglašeni. Okrožno sodišče v Novem mestu je uvedlo postopanje, da se proglašajo za mrtve Anton Grzin, pristojen v Petrovo vas, Anton Soško, pristojen v Čatež, Jožef Zajc, pristojen v Talčji vrh, Hugon Božič, pristojen v Novo mesto, Jožef Jerman, pristojen v Talčji vrh, Jožef Poje, pristojna v Kočevje, Ignacij Janež, pristojen v Travo, Jožef Gradišar, pristojen na Rašico, Anton Zgonc, posestnik v Dolenji Stari vasi in Franc Kobe v Gorenji Težki vodi.

— Mesto brez selskega pismonošja. Da so manjši kraji daleč od prometnih žil brez selskih pismonošev in da dobivajo ljudje pošto z znatno zakasnitvijo, je še razumljivo, nikakor pa ni razumljivo, da nimajo sreskega pismonošja kraji v okolici mesta, kakor je to v Višnji gori. Prebivalci vasi okrog Višnje gore so navezani večinoma na svoje šolske otroke, ali pa dobivajo pošto samo ob nedeljah, ko pridejo k maši. Da v takih razmerah ni mogoče dobivati pošte v redu, je razumljivo. Enkrat jo otroci izgube, drugič raztrgajo, tretjič so poštnice in tako je s pošto res velik križ. Živimo pa v času, ko je redno poslovanje in dostavljanje pošte skoro že življenska potreba vsakega človeka, tudi prebivalca zadnje gorske vasi. Prebivalstvo vasi v okolici Višnje gore bi bilo merodajnim činiteljem zelo hvalježno, če bi poskrbeli, da dobi pošto v Višnji gori selskega pismonoša, ki je res nujno potreben.

— Dražba lova. Lov občine Zabukovje se bo oddaljal v zakup na javni dražbi 15. maja t. l. ob 10. v občinski pisarni v Sevnici. V lovišču so divje svinje, zajci, lisice, srne, gozdni jerebi itd. Dražbeni pogoji so na vpogled pri okrajnem glavarstvu v Brežicah.

— Konkursi in predkonkursi. Društvo industričev in veletrgovcev v Ljubljani objavlja za čas od 21. do 30. aprila sledečo statistiko: Otvorjeni so bili konkursi: v savski banovini 2, v drinski banovini 3, v dunavski banovini 3 in v moravski banovini 9. — Otvorjeni so bili predkonkursi: v dunavski banovini 1. — Odpravljeni so bili konkursi: v dravski banovini 2, v savski banovini 1, v drinski banovini 1, v moravski banovini 2 in v vardarski banovini 1. — Odpravljeni so bili predkonkursi: v savski banovini 3.

— Tiskovna zadruga v Ljubljani. Prešernova ulica št. 54, in njena podružnica v Mariboru imata vedno v zalogi aktualne francoske knjige, sprejemata naročila na vse inozemske revije ter knjižne novosti.

— Razpisana služba. Osrednji odbor Slovenskega planinskega društva razpisuje uradniško mesto za svojo pisarno v Ljubljani. Zahteva se znanje stenografije, stroje-pisja, deloma knjigovodstva ter slovenski, srbohrvatski in nemški jezik v govoru in pisavi. Prošnje je vložiti najkasneje do 12. t. m. v društveni pisarni.

— Vso novomeško okolico in prelepo dolensko stran opozarjamo na koncert pevskega zbora Glasbene Matice ljubljanske, ki se vrši v nedeljo dne 4. t. m. ob 15. uri popoldne v Novem mestu. Izreden dogodek zasluži tudi veliko zanimanje, ki vlada po Novem mestu ter vsej okolici za ta koncert. Poset je lahko mogoč, ker so železniške zveze do Novega mesta razmeroma zelo ugodne. Vstopnice se dobivajo v trgovini g. Josipa Koširja v Novem mestu.

— Smrtna kosa. Včeraj proti večeru je zatnil svoje blage oči v pokoleni strojevodja drž. železnice g. Franc Pišlar, oče inšpektorja TPD g. F. Pišlarja. Pokolniti je bil vzor vestnega, značajnega in blagega moža. Med železničarji je bil splošno znan in priljubljen. V visoki starosti 79 let ga je iztrgala smrt ugledni rodbini in številnim prijateljem, ki ga bodo težko pogrešali. Blag mu spomin! Težko prizadeti rodbini iskreno sožalje!

— Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je prejela meseca aprila t. l. sledeče prispevke: I. Podružnica: Laško 400 Din, Petrovč 1000, Krško št. 73, Slovenjgradec m. 1600, Slovenjgradec št. 1600, Vransko 300, Medika 260, Stari trg pri Ložu 120, Novo mesto št. 155, Trzin 138, Sv. Ana v Slov. gor. 525, Šiška m. 400, Šiška št. 400, St. Rupert (Dol.) 573.40, Ljubljana, mestna št. 10.420, šentpeterska št. 715 — skupaj Din 18.679.40. — II. Nabiralniki: Podružnica Sv. Lenart v Slov. gor. 66 Din, podružnica St. Rupert 76.60 Din — skupaj Din 142.60. — III. Obrambni sklad: Podružnica št. šentpeterska, Ljubljana, 300 Din. — IV. Mons. Tomo Zupana sklad: Podružnica Dol pri Hrastniku 100 Din, podružnica Kranj 500, podružnica št. Maribor 150, šentpeterska št. Ljubljana 53 — skupaj Din 803. — V. Razni prispevki: A. Škrabar, Domžale, 10 Din, dr. F. Kogoj, Jesenice, 20, A. Bartol, Maribor, 25, V. Zablac, Maribor, 10, Ivo Bakovnik, Kranj, 100, A. Gogala, Ljubljana, 20, A. Vodnik, Ljubljana, 200, posojilnica Ptuj 200, dr. J. Zdošek, Brežice, 100, inž. A. Kinar, Ljubljana, 50, R. Kilar, Beograd, 30, H. Bevk, Litija, 100, šolska mladina Breg, 60, posojilnica Medika 100, Iv. Rozman, Ljubljana, 100, Jos. Potočnik, Ljubljana, 100, Prva hrvaška štedionica, Zagreb, 500, Sitar & Svetek, Ljubljana, 30, R. Maister, Maribor, 10, D. Korošec, Gorenjsko, 10 — skupaj Din 1775. — Vsota vseh prispevkov Din 21.700. 304n

— Odbor bivše Zveze šoferjev Slovenije objavlja, da je banska uprava dovolila na izrednem občnem zboru dne 6. marca sklenjeno spremembo pravil. Naslov za bivšo ZSS se sda glasi Zveza šoferjev dravske banovine Ljubljana. Pri tej prilici ponovno pozivljamo stanovske tovariše, ki še niso člani Zveze, da javijo svoj pristop. Člani, ki postanejo brezposelni, naj to takoj pisмено naznani. Posetnike avtomobilov pa prosimo, da se v slučaju potrebe obračajo za poklicne šoferje na tu navedeni naslov. 306n

— Redni avtobusni promet Ljubljana, Brezovica, Podpeč, Breg, Borovnica in obratno je pričel obratovati z današnjim dnevom dvakrat dnevno. Odhod iz Borovnice proti Ljubljani ob 6.20 in 13.15. — Odhod iz Ljubljane proti Borovnici 12.00 in 18.15. — Postajašče Ljubljana, Borštnikov trg. 307n

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo večinoma oblačno vreme. Tudi včeraj je bilo po vseh krajih naše države oblačno. V mnogih tudi deževno. Najvišja temperatura je znašala v Skopju 23, v Splitu 21, v Zagrebu in v Beogradu 19, v Sarajevu 18, v Mariboru 16, v Ljubljani 14.8. Davi je kazal barometer v Ljubljani 14.8. Davi je ratura je znašala 11.4.

— Dan samomorov v Zagrebu. V noči od četrtka na petek si je končalo ali skušalo končati s samomorom življenje več Zagrebčanov. V Skalinski ulici se je obesil Ilija Hobeč, po poklicu čistilec čevljev. Prišel je pilan domov in se obesil na podstrešju. Našla ga je že mrtvega njegova žena, ki ga je iskala po hiši. Izjavila je policijskim organom, da je bil mož notoričen pijanec in da si je hotel že večkrat končati življenje. Iste noči si je poglaval kroglo v glavo brezposelni Ivan Frölich, rodom s Sušaka. Po poklicu je knjigovodja in je bil nameščen pri neki zagrebški tvrdki, pa je sam odpovedal službo. Zadnje dni je hodil okoli ves potrt. Kroga mu je prebila lobanja. Odpeljal so ga v bolnico, kjer se je zavedel in strgal povoj z rane. Ker je zelo krepke konstitucije, bo živel še nekaj dni. 1. maja je obupala tudi 33letna Fanika Mirt. Zaradi ljubavnih razmer se ji je naenkrat zazdelo, da za njo ni več pomoči na tem svetu in je sklenila preseliti se na oni svet. To se ji pa ni posrečilo. Izpila je večjo količino strupa, ko so ji pa v bolnici izpraznili želodec, se je vrnila domov. Zdravnikom ni hotela povedati, kakšen strup je pila in zakaj.

— Možja je zastrupila. Te dni so aretirali v Somboru Katarino Himpeľman, ki je osumljena, da je zastrupila svojega moža. Mož je bil mnogo starejši in zelo bogat. Umrl je pa nenadoma in ko so njegovo truplo izkopali, so ugotovili, da je bil zastrupljen. V preiskovalnem zaporu Himpeľnova še ni priznala umora.

— Uboj pred 12 leti. Ivana Kurčinaka, posestnika iz Temerina, so pred dnevi na ukaz preiskovalnega sodnika iz Novega Sada aretirali zaradi uboja, ki ga je izvršil pred 12 leti. Kurčinak je ubil svojega sosedo Jožefa Zunjo. Pravda sta se zaradi poljske poti. Nekega dne meseca marca 1918 sta orala. Kurčinak je opazil, da je zašel sosed s plugom predaleč v njegovo zemljo. Tedaj je pograbil lopato in z njo ubil sosedo.

— Strašen samomor. Iz neke vasi blizu Novega Sada poročajo o strašnem samomoru vaškega čudaka Milkoša Temerčiča. Mož je živel sam z dvema mačkama in se je bal ljudi. Mački je častil po božje. V svoji sobi je imel kapelico, kjer sta mački spali. Pred dnevi je pa čudakova sosedica slišala cvrčenje v sobi in ker tudi Temerčič ni bilo na spregled, je vdrila v sobo in našla čudaka z razparanim trebuhom, mački sta pa žrli njegovo drobovje.

Iz Ljubljane

— Iz Jubilej dela. 1. maja je obhajala 25-letnico zvestega službovanja mestni občinski oštrnica mestnega drsališča gospa Ivanka Korošec. Jubilejki želimo še mnogo let srečnega življenja.

— Iz Uradne ure pri glavni carinarnici v Ljubljani. Zbornica za TOI opozarja interese, da posluje počasi s 1. majem t. l. glavna carinarnica I. reda v Ljubljani ob delavnikih od 7.30—12.30 ter od 16.—18. ure, ob sobotah pa od 7.30—13.30.

— Zadnje vodstvo po Magoličevi razstavi. V ponedeljek 5. t. m. ob 6. uri zvečer bo ta izredno zanimiva in doslej še najbolj obiskana razstava zaključena in bo do torka 6. in sredo 7. t. m. slike s poselnimi položnicami v Jakopičevem paviljonu kupcem na razpolago. Do 1. maja zvečer je bilo razprodanih 53 slik. Ker je še mnogo krasnih, se ne razprodanih umetnin na razstavi, opozarjamo nanje našo inteligenco, ki zna ceniti neumornost samoniklega umetnika, ki se je poleg svojega življenjskega poklica povzpela tudi v slikarski umetnosti na tako izredno visoko stopnjo dovršenosti. V knjigi »Autogrami lepi umetnosti naklonjenih« in med kupci slik pogrešamo še mnogo odličnih imen tukajšnje in

Danes premiera ob 4., 7. in 9.,
jutri v nedeljo ob 3., 5., 7. in 9.

Hadži Murat

Grandiozni zvočni vefilm po istoimenski noveli

L. N. Tolsteja

Ivan Možuhi

Lil Dačover

Betty Aman

Predprodaja vstopnic v nedeljo od 10. ure dalje! — Naročene vstopnice je dvigniti najkasneje eno uro pred predstavo!

ELITNI KINO MATICA

TELEFON 2124

zunanje inteligence. Opozarjamo občinstvo, da priredi g. Magolič jutri ob 11. dopoldne zadnje vodstvo po svoji razstavi.

— Iz Kako in kaj fotografiramo? Fotografija zavzema v življenju kulturnega človeka izredno važno mesto. Razširjenost fotoamaterstva, ki se je povzpelo v zadnjem času do tako visoke stopnje, imamo zahvaliti predvsem napredku moderne tehnike in kemije, ki omogoča z razmeroma enostavnimi sredstvi doseči tudi manj izvežbanemu fotoamaterju uspele posnetke. Kljub temu zapadejo le-ti preprosto popolnoma nerazumljivim napakam, katerih posledica je, da vale krivdo na material, ki ga uporabljajo; toda povsem krivko! Le pomanjkljivo znanje in poznavanje vseh foto-kemičnih procesov je vedno vzrok neuspehov. Pokazati in razložiti vse te nedostatke je namen poučnemu predavanju g. Karla Koraneka z Dunaja, znanega odličnega fotografa, katerega lepe slike smo imeli že opetovano priliko v Ljubljani občudovati. Opozarjamo vse fotoamaterje in ljubitelje fotografske umetnosti na to predavanje, ki se bo vršilo pod okriljem Turistovskega kluba »Skala«. 8. t. m. ob 20. uri v veliki dvorani hotela »Union«. Vstopnice, ki so brezplačne, dele vse fototrgovine in drogerije v Ljubljani.

Telefon loco in
interurban

št. 3296 ima

zobni atelje

Bevc Jožko

Ljubljana, Gospospetska c. 4/1.

— Iz Uprava igrišča Atene marljivo ureja svoje prostore v Tivoliju za poletno sezono. Prostori za tenis so na novo rešeni posuti z opeko moko, da so tla gladka in zlepljena v splošno zadovoljstvo igralcev. Postavila se bo za igralce-začetnike deska za trening in uredil se bo prijeten placement, kjer se bo lahko zbirala športna družba. Tenis dobi tudi nove mreže, nove klopi in sodniške stole. Na otroškem igrišču se popravlja inventar, ki med letom mnogo trpi zaradi mladih razposajenčkov. Obeta se tudi prvovrstna gugalnica, ki bo mladin vir veselja in zabave. Hazensko igrišče se je s sveže začrtalo in zravnilo, za naravno tribuno so se zasadile smreke, ki bodo dale, ko dorastejo, senco za gledalce. Igrišče se je zgradilo tudi v gornjem koncu proti zastankariem. Tekališče je z ugaski obnovo, pota so sveže posuta, nasadi urejeni. Uprava igrišča ima z vzdrževanjem vežbališča ogromne izdatke, vendar se dogaja skoro redno, da brezvestni zlikovci pokončajo naprave in naraščajo stroški. Koliko vztrajnosti in moralne pridnosti je potrebno odboru, da se zberejo potrebni novci za vsa popravila. Društvena vežbališča so socialne naprave ter narodova last. Zato jih čuvajmo.

— Iz Dobredelnih koncert v Unionu. V ponedeljek 5. t. m. ob 20. se bo vršil v Unionu koncert v korist poletniškim kolonijam mestne občine ljubljanske. Že sam namen koncerta zahteva, da se zanima zanj vsa javnost, kajti z izkupičkom tega koncerta bo omogočeno, da gre čim večje število okrevanja potrebnih otrok na poletnice. Upamo, da bo javnost razumela stremiljenje občine in napolnila dvorano do zadnjega kotička. Saj nam obeta spored redok umetniški užitek. Vstopnice se dobe v predprodaji v socialno-političnem uradu mestnega magistrata.

— Program koncerta pevskega zbora slovenskega učitelstva, ki se vrši v soboto dne 10. t. m., je sestavljen iz cele vrste jugoslovanskih umetnih zborov, ki so jih napisali Emil Adamič, Marij Kogoj, Anton Lajovic, Zlatko Grgošević, Franjo Dugan mlajši, Boris Papandopulo — Pečič, Janko Ravnik, Vinko Zganc in Števan Mokranjac. Zelo častno je zastopana tudi jugoslovanska narodna pesem od slovenske do one iz južne Makedonije, v obdelavi avtorjev, katere smo zgoraj navedli. Izvedba je umetniška, kar so s posebnim poudarkom priznali vsi češkoslovaški kritiki, saj je bil zbor pred enim mesecem s tem progra-

mom po vsej Češkoslovaški. Z ozirom na velik umetniški užitek, ki se nam bo nudil na tem koncertu, pa tudi z ozirom na velike zasluge, ki jih ima učiteljski pevski zbor in njegov dirigent za širjenje jugoslovanske glasbe, vabimo občinstvo na ta koncert, za katerega so vstopnice v predprodaji v Matici knjigarni.

— Iz »Nina Petrovna« v kinu ljubljanski Dvor. Ob najnižji ljudskih cenah 2.—, 4.— in 6.— Din otvori danes kino »Dvor« kot »Ljudski Kino« svojo poletno sezono. Na sporedu najlepši v ljubljani katerikoli predvajani film — Ufino čarobno filmsko veeledelo »Divne laži Nine Petrovne« z Brigito Helm in Franc Ledererjem v glavnih vlogah. — Z ozirom na krasno filmsko delo in velikansko zanimanje za ta spored naj si blagovoli cenjeno občinstvo vstopnice čimprej rezervirati. Današnje predstave ob 4., pol 8. in 9. zvečer, jutri v nedeljo ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. zvečer. Ta film ne smer nihče zamuditi.

— Iz Umrlj so v Ljubljani od 26. aprila do 3. maja. Julijana Bernard, mestna uboga, 75 let, Japljeva ulica 2; Marija Lesica, zasebnica, 65 let, Zeljarska ulica 11; Anton Zabukovec, bivši gostilničar, 72 let, Stritarjeva ulica 7; Josip Gostič, bivši železničar, 75 let, Japljeva ulica 2; Iva Orel, učiteljica, 42 let, Zaloška cesta 11; Franc Kunc, poštni poduradnik v p., 74 let, Založarska ulica 14; Jožef Izlaker, bivši krojač, 78 let, Japljeva ulica 2; Andrej Mrak, nadpaznik v pok., 74 let, Vidovdanska cesta 9; Amalija Regnard, učiteljica v pok., 77 let, Stara pravda 3; Leopold Tratinč, pasar in hotelir, 77 let, Sv. Petra cesta 25; Ivan Grošelj, delavec, 53 let, Ob kopalški ulici; Avgusta Kotnik, učiteljica v pok., 80 let, Ulica 8; Evgenija Jurešič, vdova stražmojstra, 64 let; Nikolaj Rus, mestni sluga v pok., 82 let, Zelena pot 7; Marija Možina, žena čevljarja, 59 let. — V bolnici: Marija Pavliček, šivilja, 39 let, Opearska cesta 23; Ana Bučar, vdova potnika, 33 let, Švabičeva ulica 15; Amalija Lap, občinska uboga, 59 let; Stanislav Zgonc, sin zavirača, 6 mesecev, Močilno; Franc Volhar, žel. vlakovodja, 40 let, Resljeva cesta 25; Josip Skaza, občinski ubogi, 42 let, Celje; Marija Možina, žena čevljarja, 58 let, Gospospetska cesta 12.

— Iz Akademski slikar Fr. Sterle. Maša zadušnica za tragično preminulim akad. slikarjem Fr. Sterletom se bo darovala v ponedeljek, 5. t. m. ob 9. dopoldne v frančiškanski cerkvi.

— Iz Razsvetljava ljubljanskega Grada. Na predvečer »Jurjevanja« bo ljubljanski grad svečano razsvetljen, Jutri vsi na Grad.

— Iz Vpisovanje na otroškem igrišču Atene v Tivoliju se nadaljuje s 6. in 7. t. m. od 14. do 16. ure. — Na čelstvo. 309n

— Iz Jutri v nedeljo dno 4. maja je običajno Jurjevanje na ljubljanskem gradu. Godba, srečolov, dobra pijača in jed. Upajmo, da bo tudi leto vreme in lep razgled. 310-a

Iz Celja

— Iz Železniška tombola v Celju. Velika tradicionalna tombola celjske podružnice Zveze jugoslovanskih železničarjev bo jutri 4. t. m. ob 15. na Deškovem trgu. Zaradi krasnih dobitkov vlada med prebivalstvom Celja in širše okolice za tombolo veliko zanimanje.

— Iz Dežurno lekarniško službo v Celju bo imela od danes do vključno petka 9. t. m. lekarna »Pri Mariji pomagaj« na Glavnem trgu.

— Iz Izguba. Vojni invalid Alojzij Hudoklin, stanujoč v Prešernovi ulici 10, je 30. aprila izgubil v mestnem parku svojo rujav usnjato listino, v kateri je imel 800 Din gotovine in odrezek poštne čekovne nakaznice za nakazano invalidnino. Pošteni najditelj se naproša, naj odda listino z denarjem, ki jo uboga žrtev vojne zelo težko pogreša, na celjski policiji ali pa na gornji naslov.

— Iz Občni zbor starešinske zveze »Triglava« se bo vršil jutri ob 9.30 uri dopoldne v Celjskem domu. Glede na izredno važnost obnega zbora, se naprošajo člani, da se ga udeležijo polnostevilno.

— Iz Tujski promet v Celju v aprilu. V mesecu aprilu je obiskalo Celje 1617 tujcev, ki se dele po narodnosti sledeče: 1921 Jugoslovani, 213 Avstrijci, 28 Nemcev, 23 Čehoslovani, 17 Italijanov, 9 Madžarov, 4 Švicarji in 2 Grki. Po poklicu so bili: 680 trgovskih potnikov, 226 delavcev, 98 obrtnikov, 70 uradnikov, 63 industrijalcev, 37 dijakov, 18 odvetnikov, 11 zdravnikov, dočim je bilo 419 tujcev brez poklica.

Slikar Ogrin umrl

Pravkar smo izgubili slikarja Frana Sterleta, davi je pa na Vrhniki umrl v 82. letu Sterletov učitelj slikanja na presno, Simon Ogrin.

Znani cerkveni slikar in spreten freskant je bil sodobnik Janeza Šubica in se je učil pri Wolfu skupaj s tem svojim slavnim tovarišem. Po učenju pri Wolfu, ki mu je dalo trdno podlago in tehniško spretnost, je odšel v Benetke, kjer si je s svojo kompozicijo »Umor Galeazza Viscontijac, ki jo hrani ljubljanski muzej, zaslužil častno nagrado. Pozneje je študiral na akademiji na Dunaju, kjer je mnogo obdeval s Stritarjem in pisal tudi za njegovo »Zvonc«. Tam je nastala tudi tedaj zelo popularna, reproducirana in razširjena njegova risba »Kaj pa to?«, ki predčuje kranjskega fanta s svojo jedro ljubico ob plotu.

Najbolj so pa znane njegove slike al fresco po stenah mnogih naših cerkva n. pr. v Zelenikah, kjer je za angeličje vpodobil tedanje železniške lepote, med njimi tudi na Koroškem in v Ljubljani znano gospo Milko Dr. Rožičevo.

Kot specialista v fresko-tehniki ga je v prvih letih po prevaratu pridobila umetniška šola »Probudac«, da je vodil tečaj za to tehniko, ki so se ga udeleževali tudi starejši umetniki. Dela so ohranjena še danes v suterenu Tehniške srednje šole. Po njegovih navodilih je sestavil pokojni njegov učenec Fran Sterle brošuro »Navodila za fresko-slikanje«, ki je prvo in edino slovensko delo o tehniki slikanja. Starček ni nikdar odložil čopiča in še pred dvema letoma je poslal na presno znamenja križevega pota pri Skarjuhni.

Za »Cankarjev zbornik« je napisal pokojni mojster zanimive spomine na pisatelja-rojaka in na svoje tovariše-umetnike Wolfa, Šubica, Franketa in dr.

Bil je krepka slovenska grča, zgovoren, dovtipen in zabaven do zadnjega in zelo inteligenten, po noši in življenju pa vedno skromen in preprost. Njegovo ime ostane zapisano v zgodovini slovenske umetnosti na častnem mestu. N. v. m. p.!

Ustanovitev odra ZKD

Zveza kulturnih Društev v Ljubljani si je s svojim kulturnim udejstvovanjem zopet zaslužila lepo priznanje. Pred kratkim sta se združila I. in II. let. njenega dramatskega tečaja, ki ju je vodil g. prof. O. Šest in ju je poselalo okoli 50 slušateljev. Profesor Šest je s teoretičnimi in praktičnimi predavanji vzbudil v gojenih izredno zanimanje za dramsko umetnost in iskreno željo po čimprejšnjem udejstvovanju na odru. Na vzpodbudo gojencev samih jim je ustanovila svoj oder in s tem realizirala njih stremiljenje.

Pisec teh vrstic je imel priliko razgovarjati se s članom novega »Odra«, ki mu je izjavil:

— Hvaležni smo ZKD in njenim posvetnim voditeljem, ki so naša stremiljenja realizirali, ko so ustanovili »Oder ZKD«.

Namen »Odra« je popularizirati dramatično po naši ožji domovini. Podoželski odri radi in mnogo igrajo, vendar vemo, da oni čisto svoji publiki ne morejo nuditi novih odskih del, bodisi ker nimajo dostopa do njih, bodisi ker so zanje igralsko pretežka, kar velja zlasti za manjše odre.

Predvsem nameravamo vzpjarjati izvirna dela domačih avtorjev in tako nuditi tudi podoželski publiki priliko, da jih uživa. Poleg tega hočemo naštvudirati češka, ruska, nemška in ameriška dela.

In še nekaj. Morda bo kdo mislil, da hočemo nekako konkurirati z našimi podoželskimi odri. Naj bo pomirjen. Gostovali bomo itak na večjih odrih in — razen te prve komedije, ki jo igrati že v Ljubljani — doelej se ne izvajana dela, ki jih bodo potem itak lahko dobila ostala društva pri ZKD kot doslej. Upamo, da ne bomo s tem zavrlj dramatičnega razmaha pri naših družtvih, ampak ga bomo še pospešili. Studiramo pod vodstvom izkušenih dramskih strokovnjakov in to naj zadošča.

Na prvo gostovanje nas je povabil g. ravnatelj J. Spicar v Radovljico, kjer gostujemo v nedeljo 4. t. m. z zelo efektno domačo komedijo »Glavni dobitke«, ki jo režira g. avtor Fr. Lipah sam.

Sezona je sicer pri kraju, vendar upamo, da bomo do konca junija še lahko gostovali na nekaterih odrih. Med počitnicami pa bomo pripravili material in ga naštvudirali za prhodno sezono.

Nemški romani iz našega življenja

Baron Frid. pl. Gagern: „Cesta“ in „Narod“ — R. H. Bartsch „Sokol z Nanosa“

Nedavno sem opozoril rojake na veliki roman

„Cesta“

ki ga je napisal baron Friderik pl. Gagern z gradu Mokrice pri Jesenicah na Savi. Roman se godi na Dolenjskem okoli grajskega Mokrca in v njegovi okolici ob hrvaški meji. Junaka sta mu Gorenjec lovec in Primorec delavec; vse ostale osebe pa so grajski (Gagern, Auerperger), grajski gozdarji in uradniki Čehi, slovenski in hrvaški kmetje in kmetice ter delavci in inženjerji, — torej zelo pisana družba živčica, delujoča in trpeča v tistem zanimivem kranjskem kotu ob meji treh različnih pokrajin Slovencev, Hrvatov in Srbov. Baron Gagern jih pozna dobro in kaže na vsaki strani, da ljubi zlasti krepke Gorenjce ter je poln navdušenja za lepote slovenske domovine.

Kdor čita nemške romane, sezi po tej lepi knjigi, napisani na čast našega naroda! Leti pisatelj je napisal tudi veliki roman

„Narod“

(Ein Volk. L. Staackmann, Leipzig). Dejanje se mu godi med kajkavskimi Hrvti onstran kranjske in štajerske meje tja preko Zagreba. Osebe, ki nastopajo so predvsem hrvaški kajkavski kmetje in kmetice, slovenski hlapci, hrvaški in madžarski grajski, popi, fiskalni notariji in uradniki, dekleta iz ljudstva in dame iz aristokracije, cigani in ciganke, junaka romana pa sta kmet Marko Ubranič in baron Hans Caraffy.

Marko je najdenec, nezakonski sin neznanne matere in znanega župnika. Sirota vzraste v bedi, a duša se mu napolni najprej z romantiko pojčega guslarja o kraljeviču Marku, nato s socialnim srdom in osvetoželjnostjo Matije Gubca in končno z nacionalnim plamenom bana Jelčića, junaka, ki je klesil Nemce in Madžare.

Strasno izkoriščanje hrvaškega ljudstva po plemstvu, popih in birokratih ga izpremeni v maščevalca krivic, v razbojnika in večkratnega ubijalca. Dovršiti hoče, česar niso mogli doseči kraljevič Marko, z žarečo krono kronani kmetijski kralj Gubec in iz obupa melanholiji zapadli rodoljub general Jelčić.

Topost ljudstva pa ga končno tudi uveri, da se tako mrtev narod ne da zbuditi k složnemu delu, upor in žrtvam za svobodo. Zaman je vse prelivanje krvi, zaman odpor in upor posameznika, ako je ljudstvo brez močvira in volje. Ubranič pada za ljudstvo pod kroglo orožnika. Topo ljudstvo pa najde v sebi le še toliko energije, da za izdanim odrešiteljem — plaka in vzdihuje.

Baron Caraffy je tip skrajno simpatičnega aristokrata, zapravljivca, ženskarja in plemenite veseljaka, ki končno pogine kot žganjar berač v ubožnici. Kakor Ubranič je romantičnik, ki celo posnema razbojnika, od svojega demona pojan v čudovite pustolovščine.

Kakor »Cesta« se godi roman v dobi okoli 1. 1860—1880.

Roman je izredno napet in zanimiv, Jugoslovenom prijeten ter je zlasti mojmstrski in opisi naravnih lepot ter ljudskega življenja. Kakor »Cesta« pa je tudi »Narod« mestoma dolgočasen, ponavljajoč se v motivih in glede jezika včasih naravnost baročno nabuhel.

V dekorativnih atributih uganja Gagern praveč orgije in v besednih zvezankah je včasih upravljen grotesk. Rad uporablja celo hrvaške in slovenske stavke, da daje dialogom značilen kolorit; žal, da navadno napačno ali pa prevaja jugoslovenske rečenice, kletvice i. dr. na način, ki ti vzbuja smeh. Škodati tem bolj škoda, ker je Gagern sicer izvrsten stilist bogatega, sočnega jezika, plastičnega pripovedovanja in opisovanja, pesnik in pravi epik.

Nemcem nudi ta roman prav mnogo koristnega pouka o Jugoslovenih, njih socialnem in nacionalnem robstvu pod Madžari in Nemci ter njih stremelju po svobodi in ujedinjenju. Občutje in dikcija v romanu sta čisto jugoslovenska.

Naj navedem vsaj nekaj stavkov, s katerimi nas Gagern označuje v dobi okoli 1. 1880!

»Naši Jugoslovani ne postanejo nikoli Marati in Robespierri; vse lahko storiš ž

njimi, le bestializirati ne. Za to je Slovan prvič prelen, drugič predober, tretjič pre pameten. Za samostojnost ni zrel, a morda le zato ne, ker je pač predober in preveč pameten — kakor potrpežljiva žival ...

Kar je imela ta uboga bogata dežela, je dobila od svojih sovražnikov, od Turkov in od velikega Napoleona. Iz turških časov močne obmejne utrdbe in trdnjave, od Francozov velike trde ceste, drevored, najboljše mostove in najlepše spomine. In kaj je prišlo potem? — Propad, Madžari, Judje, oderuhi, beda, davki ...

Mar nismo mi vsi ubogi Hrvati, pozabljeni od cesarja, prodani od ministrov, od velikih gospodov pa zaničevani kakor psi? Pod našim lastnim nebesom zaničevani! Mali ljudje (oskrbniki) nas gulijo in sku bejo, fiskalni in notariji nas sleparijo in okrajajo, sodniki trpinčijo in celo popi od raje in goljufajo! Vsi nas zlorabljajo in zaničujejo — vsi, Madžaroni, Judje, Madžari, vse kancije. Taki smo Hrvati, tak je naš narod!

In vedno iznova dokazuje Gagern:

Avstrija je zaslužila svoj razpad

ker je bila nehalna in krivična do Jugoslovenov, katerim bi morala biti za svoj obstoj najbolj hvaležna in vsaj pravična. In Gagern povdarja nič ni čudnega, da so zorele in dozorele končno ideje Strossmayerjeve in Petra Karadževića:

Jugoslavija je morala priti

ker si jo je dobri, bistri in junaki narod idealistov zaslužil s svojim trpljenjem in s svojo vero v večno Pravičnost.

»Caraffy in Ubranič«, je vzdihnil Auerperger, »duša, kakor sorodnika, skoraj isti človek v različni izdaji. Idealista. Idealisti pač morajo biti na svetu, te uboge pare s trnjevo krono in norčevsko čepico. Morajo biti! Brez njih bi ne bilo krvi in ne krizev, ne bolesti in nobene lepote na svetu. In le pogled, kako lep je ta svet! Glej, kako krasna je ta dežela! Kako bogata, blagoslovljena, obljubljena dežela! In kako dober, otroško dober, čist, marljiv, ubog in nedosežen je ta narod! ... Ves ta narod s svojim bolom in hrepenenjem ter s svojimi blodnjami v tem samem (v Ubraniču)!

Ta sam kot duša vsega naroda!

Tako je povedal Gagern, da je Ubranič simbol Jugoslovenstva, trpinčevan, zlorabljen, osvetnik nad nemškimi, madžarskimi in domačimi rabljaji ... Lep, vsebine, dogodkov, misli in lepota bogat roman, ki naj bi ga čital vsak naš inteligent!

Friderik pl. Gagern je bil rojen na Mokricah dne 26. junija 1882; gimnazijo je absolviral v Feldkirchu, prej pa hodil v Solu v Celju. Njegov domači učitelj mu je bil dr. Fran Skabernič in za njim profesor Friderik Juvancić. Živi v Berlinu.

Njegov oče je bil baron Henrik pl. Gagern, ki je umrl na Mokricah 1. 1894, njegova mati pa Beatrica grofica Auerpergerova, rojena v Ljubljani ter umrla 1. 1919. v Mokricah.

Bil je urednik nemškega lovskega lista in je izdal štiri knjige iz življenja lovecv in divjačine; nato se je posvetil popolnoma leposlovju in izdalj doslej je šest velikih romanov: »Der böse Geist«, — »Die Wundmale«, — »Das Geheimnis«, — »Das nackte Leben«, — »Ein Volk«, — »Die Strasse«. Potem se dve noveli »Am Kamin«, drama »Ozean« in povest »Der Marterpfahl« — Novela »Lepa Reza« je zajeta iz Slovenije.

Torej zelo plodovit kranjski nemški pisatelj, ki mu gre naše polno zanimanje.

R. H. Bartsch je izdal pravkar roman

»Sokol z Nanosa«

(Der Falke vom Mons Regius. Geschichte einer Jagd- und Liebesleidenschaft. Berlin. Deut. Buch. Gemeinschaft).

Junak tega romana je Serno Korsič, nezakonski sin Slovence Neže in kranjskega nemškega nadporočnika v. Kronberga iz Gorice. Nemški častnik je hotel vzeti krasno, ponosno in bistro Slovenko za ženo, a je na lovu obstrlejen, pregledan umrl. Neža je v svoji kraški koči vzgajala sina, da je postal kmet, polhar in strasten lovski tat. Imela je lep gozd bukev in kostanjev, da sta prodajala »maronice« kostanje in pol-

hove kože za kučme in plašče. Serno strelja tudi divje mačke in druge plemenite kučmarje, a tudi srne in srnjake ter jih prodaja v južne kraje, zlasti v Gorico.

Češki gozdar Jan Klima, oskrbnik grajske angleškega esquirea W. Lithwortha je sovražil lepo Nežo, ker ga nekdanji marala za ljubimca in ker ni hotela prodati gozda. Ta Klima je na lovu ustrelil v. Kronberga in bil tudi vzrok, da se je Neža prehladila in umrla. Poslej je Serno sam lovil polhe in streljal po Trnovskem gozdu in po gozdovih Hrušice.

Bartsch opisuje notranjske, goriske, zlasti pa vipavske naravne krasote ter vrline ondotegega ljudstva. Izvrstno pozna, pač sam lovec, tamošnje gozde in doline ter zverjad in slovenske ljudi. Le pogovori s kmeti so mu književni, nepriprani, nenarodni. Ljudstvo, mešanica romanske in slovenske krvi, mu je izredno lepo in bistro, zlasti ženske krasne.

Tudi Serno je mešanica slovenske kmetice in nemškega plemiča ne le zunanje, nego tudi po značaju, kavalirstvu in osveti. Klimi nagaja in dela škodo, prodani plen pa podarja revežem! In govori tri jezike ter prepeva, da so vsa dekleta zaljubljena vanj. Tudi ljudstvo ga ljubi ter ga štiti, ker vidi v njem maščevalca za vse krivice in zločine grajsčakov nad kmeti. Svoboda in lov sta Sernu vse, a ljubi kmetiško deklico Marjetico, »Gretico« na Vipavskem, kjer je »lepo kakor v palestinskem Betlehemu«.

Bartsch slika notranjsko zimo z boro in snegom, mrazom in zameti, vipavsko rajsko pomlad in primorsko divno jesen. Povsod hodi Serno, razmišlja kakor pesnik ali modrijan, snuje osvečo zoper Klimu in idealno ljubi svojo Gretico. Za norec ima gozdarja in orožnike ter živi kot plemič-klatež.

Končno ga vendar zapro in obsodijo za dve leti v ječo na ljubljanskem Gradu. Bartsch misli, da se pravi temu Gradu »Oberlaibach«. Toda angleški grajsčak mu izprosi pri cesarju pomiloščenje; Klima pa se je kot slepar in tat iz slabe vesti sam ustrelil. Grajsčak potrebuje novega gozdarja. In Gretica pride sama po svoja fant v Ljubljano, da se poroči kot grajska namočena.

Zanimivo je, kako slinca sta si ta dva romana. Oba junaka — Gagernov Ubranič in Bartschev Serno — sta nezakonca višjegega inteligenta ter imata zato posebno nardjenost in kavalirske lastnosti, ki so dedne. Oba sta umetnika strelca in oba uporna maščevalca izkoriščanega ljudstva. Oba ljubita narodno pesem in krasote narave. Oba smatra ljudstvo za svoja zaščitnika in osvetnika ter ju prikriva orožnikom.

A dočim je Gagern glede žensk črnogled pesimist, ki je naslikal celo vrsto nizkotnih in izdajalskih žensk ter le par plemenitih, je Bartsch optimist, ki slika tu le dobre žene.

Oba pisatelja pa sta enaka v mržnji do čeških gozdarjev in gozdarskih uradnikov, dasi jim strokovne velike sposobnosti in marljivosti ne odrekata. Da v svoji mržnji generalizirata in ne navajata nikake izjeme, ne kaže njune objektivnosti.

Bartsch je zajel slovensko snov svojega romana vsaj deloma iz resničnih dogodkov v vipavski dolini ter v Trnovskem in Hruškem pragozdu. Uporablja je Erazmov grad z zgodovinskimi podzemskimi rovovi do Vipave, a si krajeno dovoljeval veliko svobodo. Slovenska imena krajev uporablja čisto popačeno italijansko, dasi se godi roman pred prevarom. Tudi imena slovenskih oseb, Serno, Jovo, Ivo, Gretica, niso domača. Kronberg je grad Coroninijev pod Sv. Danijelom, grad v Vipavi pa Lanthierjev.

Tudi Bartschev roman je simpatičen Slovence, ki jih slika kot poštenjake, živče le za boga in svojo zemljo. Roman pa je napisan dokaj medlo in brezkrvno ter je tukaj Bartschev pripovedni temperament mnogo šibkejši od Gagernovega. Zlasti bo »Sokol z Nanosa« zanimal Vipavce in Notranjce ter naše Gorikane, ki bi o osebah lahko povedali kaj več. Zlasti pa o modelu junaka Korsiča, ki baje še živi.

Proteus.

— V raznih zadevah, gospod ... — V raznih zadevah? Kako mi zerno je to! Ne, ne, gospod, ne dokažete mi, da je na svetu kaj izven nas.

— Je in ni, kakor pač hočete, — sem odgovoril.

— Evo, takoj vam dokažem, da je vse izven nas prevara in domišljija.

— Na primer?

— Potrpajte, vse vam povem.

Čakal sem, da začne pripovedovati. Mož je bolesto zakajšal in začel:

— Nisem veroval v srečo in ljubezen, gospod. Bil sem velik mizantrop in grešnik. Živel sem tja v en dan kakor bolni mestni nevrasteniki, ki imajo veliko temo pred očmi in ki žalijo gledalca celo, kadar se smeje. Življenje mi je bilo splošna muka.

Nekega dne sem pa srečal žensko. Takoj vam moram povedati, da nisem srečal nobene take ženske več. Bil bi se že davno otresel vseh laži naše civilizacije in naše nizkote kulturne prevare, da nisem srečal te ženske.

Da, gospod, ženske so lahko nižja vrsta človeškega rodu, toda vse vpliva jo blagodejno celo takrat, kadar vam store največje zlo. Človek bi moral v življenju vedeti, kaj mu je ljubše: kultura ali resnica srca. Kadar si bomo v tem na jasnem, bomo spoznali, kako je ničev vse razen našega notranjega življenja.

— V raznih zadevah, gospod ... — V raznih zadevah? Kako mi zerno je to! Ne, ne, gospod, ne dokažete mi, da je na svetu kaj izven nas.

— Je in ni, kakor pač hočete, — sem odgovoril.

— Evo, takoj vam dokažem, da je vse izven nas prevara in domišljija.

— Na primer?

— Potrpajte, vse vam povem.

Čakal sem, da začne pripovedovati. Mož je bolesto zakajšal in začel:

— Nisem veroval v srečo in ljubezen, gospod. Bil sem velik mizantrop in grešnik. Živel sem tja v en dan kakor bolni mestni nevrasteniki, ki imajo veliko temo pred očmi in ki žalijo gledalca celo, kadar se smeje. Življenje mi je bilo splošna muka.

Nekega dne sem pa srečal žensko. Takoj vam moram povedati, da nisem srečal nobene take ženske več. Bil bi se že davno otresel vseh laži naše civilizacije in naše nizkote kulturne prevare, da nisem srečal te ženske.

Da, gospod, ženske so lahko nižja vrsta človeškega rodu, toda vse vpliva jo blagodejno celo takrat, kadar vam store največje zlo. Človek bi moral v življenju vedeti, kaj mu je ljubše: kultura ali resnica srca. Kadar si bomo v tem na jasnem, bomo spoznali, kako je ničev vse razen našega notranjega življenja.

— V raznih zadevah, gospod ... — V raznih zadevah? Kako mi zerno je to! Ne, ne, gospod, ne dokažete mi, da je na svetu kaj izven nas.

— Je in ni, kakor pač hočete, — sem odgovoril.

— Evo, takoj vam dokažem, da je vse izven nas prevara in domišljija.

— Na primer?

— Potrpajte, vse vam povem.

Čakal sem, da začne pripovedovati. Mož je bolesto zakajšal in začel:

— Nisem veroval v srečo in ljubezen, gospod. Bil sem velik mizantrop in grešnik. Živel sem tja v en dan kakor bolni mestni nevrasteniki, ki imajo veliko temo pred očmi in ki žalijo gledalca celo, kadar se smeje. Življenje mi je bilo splošna muka.

Nekega dne sem pa srečal žensko. Takoj vam moram povedati, da nisem srečal nobene take ženske več. Bil bi se že davno otresel vseh laži naše civilizacije in naše nizkote kulturne prevare, da nisem srečal te ženske.

Da, gospod, ženske so lahko nižja vrsta človeškega rodu, toda vse vpliva jo blagodejno celo takrat, kadar vam store največje zlo. Človek bi moral v življenju vedeti, kaj mu je ljubše: kultura ali resnica srca. Kadar si bomo v tem na jasnem, bomo spoznali, kako je ničev vse razen našega notranjega življenja.

— V raznih zadevah, gospod ... — V raznih zadevah? Kako mi zerno je to! Ne, ne, gospod, ne dokažete mi, da je na svetu kaj izven nas.

— Je in ni, kakor pač hočete, — sem odgovoril.

— Evo, takoj vam dokažem, da je vse izven nas prevara in domišljija.

— Na primer?

— Potrpajte, vse vam povem.

Čakal sem, da začne pripovedovati. Mož je bolesto zakajšal in začel:

— Nisem veroval v srečo in ljubezen, gospod. Bil sem velik mizantrop in grešnik. Živel sem tja v en dan kakor bolni mestni nevrasteniki, ki imajo veliko temo pred očmi in ki žalijo gledalca celo, kadar se smeje. Življenje mi je bilo splošna muka.

Nekega dne sem pa srečal žensko. Takoj vam moram povedati, da nisem srečal nobene take ženske več. Bil bi se že davno otresel vseh laži naše civilizacije in naše nizkote kulturne prevare, da nisem srečal te ženske.

Da, gospod, ženske so lahko nižja vrsta človeškega rodu, toda vse vpliva jo blagodejno celo takrat, kadar vam store največje zlo. Človek bi moral v življenju vedeti, kaj mu je ljubše: kultura ali resnica srca. Kadar si bomo v tem na jasnem, bomo spoznali, kako je ničev vse razen našega notranjega življenja.

— V raznih zadevah, gospod ... — V raznih zadevah? Kako mi zerno je to! Ne, ne, gospod, ne dokažete mi, da je na svetu kaj izven nas.

— Je in ni, kakor pač hočete, — sem odgovoril.

— Evo, takoj vam dokažem, da je vse izven nas prevara in domišljija.

— Na primer?

— Potrpajte, vse vam povem.

Čakal sem, da začne pripovedovati. Mož je bolesto zakajšal in začel:

— Nisem veroval v srečo in ljubezen, gospod. Bil sem velik mizantrop in grešnik. Živel sem tja v en dan kakor bolni mestni nevrasteniki, ki imajo veliko temo pred očmi in ki žalijo gledalca celo, kadar se smeje. Življenje mi je bilo splošna muka.

Nekega dne sem pa srečal žensko. Takoj vam moram povedati, da nisem srečal nobene take ženske več. Bil bi se že davno otresel vseh laži naše civilizacije in naše nizkote kulturne prevare, da nisem srečal te ženske.

Da, gospod, ženske so lahko nižja vrsta človeškega rodu, toda vse vpliva jo blagodejno celo takrat, kadar vam store največje zlo. Človek bi moral v življenju vedeti, kaj mu je ljubše: kultura ali resnica srca. Kadar si bomo v tem na jasnem, bomo spoznali, kako je ničev vse razen našega notranjega življenja.

— V raznih zadevah, gospod ... — V raznih zadevah? Kako mi zerno je to! Ne, ne, gospod, ne dokažete mi, da je na svetu kaj izven nas.

— Je in ni, kakor pač hočete, — sem odgovoril.

— Evo, takoj vam dokažem, da je vse izven nas prevara in domišljija.

— Na primer?

— Potrpajte, vse vam povem.

Čakal sem, da začne pripovedovati. Mož je bolesto zakajšal in začel:

— Nisem veroval v srečo in ljubezen, gospod. Bil sem velik mizantrop in grešnik. Živel sem tja v en dan kakor bolni mestni nevrasteniki, ki imajo veliko temo pred očmi in ki žalijo gledalca celo, kadar se smeje. Življenje mi je bilo splošna muka.

Nekega dne sem pa srečal žensko. Takoj vam moram povedati, da nisem srečal nobene take ženske več. Bil bi se že davno otresel vseh laži naše civilizacije in naše nizkote kulturne prevare, da nisem srečal te ženske.

Da, gospod, ženske so lahko nižja vrsta človeškega rodu, toda vse vpliva jo blagodejno celo takrat, kadar vam store največje zlo. Človek bi moral v življenju vedeti, kaj mu je ljubše: kultura ali resnica srca. Kadar si bomo v tem na jasnem, bomo spoznali, kako je ničev vse razen našega notranjega življenja.

— V raznih zadevah, gospod ... — V raznih zadevah? Kako mi zerno je to! Ne, ne, gospod, ne dokažete mi, da je na svetu kaj izven nas.

— Je in ni, kakor pač hočete, — sem odgovoril.

— Evo, takoj vam dokažem, da je vse izven nas prevara in domišljija.

— Na primer?

— Potrpajte, vse vam povem.

234567890230987654321

1234567890230987654321

Številke govorijo za jedilno mast Schichtov Ceres

Odrasel delaven človek potrebuje dnevno 3100 kalorij. Za pridobitev istih bi se moralo vzeti:

Ceres
0-34 kg

Sirovega masla
0-41 kg

Kruha
1-15 kg

Jajec
2-3 kg

Krompirja
4 kg

Mleka
4-7 kg

Zolja
11-4 kg

Najvišjo hranilno moč pri najmanjši količini daje

Schichtov Ceres

JEDILNA MAST

100% ČISTA KOKOSOVA MAST

Film Hadži Murat

Zvočni film v Elitnem kinu Matici.

Zopet je Ufa z novim velikim delom obogatila nemški film. Snov filma »Hadži Murat« je posneta iz romantične novele L. N. Tolstega. V krasnih, velenapetih slikah, ki pričajo o junaštvu Hadži Murata, nam je predloženo življenje in pretrpljeno tragično konca tega velikega moža. Proti njegovi volji ga rojaki prisilijo bežati iz domovine. Hadži Murat pride k sovražnikom Rusom. Tu je bil sprejet z vsemi častmi. Z vojno-operacijskega ozemlja na Kavkazu so ga privedli v Petrograd. — Avdičena pri carju Nikolaju I. je predložena zelo posrečeno in zanimivo.

V Petrogradu je Hadži Murat senzacija prve vrste. Vse govori o njem, vsak hoče videti moža, pred katerim je svoj čas drhtela vsa Rusija; njega, ki je bil splošno znan pod imenom »beli vrag«. V Petrogradu ga vodijo nekoč v veliko opero, kjer nastopa Saira, slavna baletka, divna krasotica. — Saire je doma s Kavkaza, iz istega kraja kot on. — Ves Petrograd očara Sairina lepota in celo sam car jo venomer zalezuje. Saira pa, ki je bila že od mladih nog zaljubljena v Hadži Murata, išče pred nečloveškim snubačem zaščito pri svojem rojaku. In res se posreči Hadži Muratu prekrizati podle carjeve račune.

S tem si je seveda nakopal carjevo jezo in moral je bežati. Vse ga zasleduje. — V velenapetih prizorih je predločen divji beg v domovino. — Ranjen in napol mrtev se vrne Hadži Murat med svoje rojake, ki so medtem spoznali, da so storili težko krivico svojemu najzvestejšemu in najpogumnejšemu sinu. Sprejeli so ga z največjimi častmi; toda bilo je že prepozno. Rane, katere so mu zadali na begu Rusi, so bile smrtne. Sredi svojega rojstnega sela se zgudi Hadži Murat raz svojega belca in zastava se prikloni nad truplom velikega junaka.

OTROŠKE NOGAVICE ŽIGOM

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Danes je protituberkulozni dan! Kaj si storil za zatiranje — jetike? —

R. Drainac: Kaj je potem ljubezen

Na primer, seznanite se z žensko, všeč je vam, ker nosi svilene nogavice, barva nohte in si dela pod očmi temne kolobarje. V njenih zaspanih očeh vidite radodarno ljubezen, njene roke se vam zde blede in nežne, nesposobne, da bi vam storile kaj žalega. Nasmehnete se, govorite sladko, skušate ji odpreti srce in pokazati vse one lastnosti, katerih nimate. Pripravljeni ste doprinesiti žrtve, o katerih se vam nikoli niti sanjalo ni. skratka, napnete vse sile in tedaj se vam zdi, da je vse v vaši moči.

Na svetu sta dve univerzalni slabosti: življenje in ljubezen. Prva je brez vaše volje in z njo se lahko sprijaznite, drugo vam pa nakopljete prva zata, ker bi morala brez nje tudi ona izginiti.

Vidite, jaz trdim, da so na svetu ljudje, ki se še nikoli niso zavedali življenja in katerim je bila ljubezen neznan kakor polarni kraji. To je posebna vrsta sesalcev, ki pomenijo za profesorja psihologije samo izjemo, toda to je edina vrsta ljudi, ki vzdržujejo ubogi človeški rod.

Glejte, zakaj je to tako: človeški rod se plodi podzavestno in oni, ki se zavedajo univerzalne človeške bede in laži, so navadno težki melanholiki,

Pri Sv. Joštu nad Kranjem

Prijatelju Jožetu Benediku za 90 letnico

Dni premišlja, ki so bili, in na tistem solze briše.

Simon Jenko.

Čez zeleno Pohorje in preko strmih Savinskih vrhov hite danes moje misli v prijazno vas Stražišče, kjer obhaja prijatelj Jože v tihem svojih hišici sredi cvetočega drevja svojo 90letnico. In moje misli hite na mični vrh Sv. Jošta. Tam je moj Jože dolga leta mežaril, orglal in v mali cerkveni oštariji krčmaril. Kolikokrat sem s tega hriba občudoval naš gorenski svet in strastno užival in srkal lepoto te naše pokrajine domače, kolikokrat stopil sam ali v družbi v oštarijo k Jožetu, kjer sem prebil v prijateljski družbi nekaj veseljih uric, uric dobrodejnega oddiha in dobrodružnega, preprostega domačega razvedrila. Na te urice in na Jožeta se mi vzbujajo danes mnogo lepših spominov. Naj jih nekaj napišem kot čestitko našemu devetdesetletniku.

Leta 1900. jeseni sem prišel za suplenta v Kranj. Našel sem na gimnaziji nekaj tovarišev z univerze, med kolegi je bil tudi France Koprivnik, učitelj moj na ljubljanski gimnaziji. Lepega septembarskega popoldneva me povabila Koprivnik in Tine Korun na izprehod k Sv. Joštu. In mahnilo smo jo čez Kalvarijo, mimo Vošprena in skozi vas Pševno na hrib. Tedaj sem bil prvič v joštarski oštariji, tedaj sem spoznal prijatelja Jožeta. In takoj sva se dobro razumela. Nato sem mnogokrat prihajal gori, navadno v družbi advokata dr. Valentina Štempihara. Bil je to nadarjen, duhovit mož, po svoje originalen in prijatelj mlade, vesele družbe, v kateri je bil pripravljen za vsako mladostno burko. Vedel nam je vedno kaj zanimivega povedati, bodisi o starem avstrijskem parlamentu, kjer je kot visokolec stenografiral, bodisi o svojih mladostnih prijateljih, ko je pisal kot koncipient v Ljubljani, o Kersniku in Levicu, o Jurčiču in Tavčarju; rad je omenjal, kako je nekoč namesto Jurčiča uredil eno številko »Slov. Naroda«, a bila je zaplenjena in Jurčič ga je prijateljsko oštel.

ker kot jurist ne zna urediti lista tako, da ne bi bil zaplenjen. Naš gostilničar Jože, je kaj rad prisedel v našo družbo, znal se je prilagoditi vsakemu pogovoru in z veseljem uganil kako dobro šaljkovo ali nas pozabaval s kako zanimivo burko ali dogodbo iz svojega življenja.

K Jožetu smo s Štempiharjem prihajali večkrat med tednom, navadno pa ob nedeljah, zlasti jesenskih in zimskih. V Jožetovi gostilni se je tedaj trlo gostov. Večjo mizo so zavzeli ljubljanci, med njimi v prvi vrsti »pipariji« (Hauptman, Skof, Kormian, dr.), ki so prav tedaj ustanovili Slovensko planinsko društvo; zase so sedeli romarji in romarice; posebej zopet kmetje iz sosesčine Sv. Jošta; pri mizi ob peči pa je kraljeval Štempihar z našo družbo. Med gosti pa se je živo in kretalo gostilničar, Jože, smehljajočega obraza stregel ljudem in imel za vsakega primerno besedo na jeziku.

Nad vse slovesno smo vsako leto praznovali god našega prijatelja Valentina Štempihara, zbrala se nas je okrog njega vesela družba dvajset do trideset možkarjev. Za ta praznik so se razposlali prijateljem tiskana vabila, včasih celo v francoskem jeziku. Na določeni dan je že na vse zgodaj odšel v Joštarske hribe tovariš Tone Zupan, da je ondi nabral bršljina in zimzelena in okusno okrasil Jožetovo gostilniško sobo. Okrog četrte ure popoldne smo bili že vsi zbrani, mi Kranjci in gostje iz Radovljice, Škofje Loke in Ljubljane. Začel se je obed, prirejen tako, kakor je običajen na kmečkih očetih. Tako je želel Štempihar. Prišla je na vrsto slavnostna čestitka. Lovca Ferdo Polak in Urban Zupanec sta zunaj začela streljati, ko je bila čestitka končana. Pristopil je inženir Bolča Bloušek in poklonil doktorju godovno darilo, ki ga je vedno sam duhovito priredil. Tone Jeršinovic je zbral okrog sebe pevce in začel z njimi venec popevk. Ferdo Polak je prepašal predpasnik, pristopil k stranski mizi in začel ondi priprav-

ljati »laško salato« in razrezavati tolstega purana. Slavljenec se je v izbranem govoru zahvalil kot »rojen prezident Joštarskega kluba«. Tine Korun je nastopil z narodno pesmijo; znal je tudi take pesmi, ki so imele po devetdeset kitic ali »štručen«. Nace Gabrič je uganjal svoje burke, Kovač iz Cepulja pa je imenitno igral na harmoniko. Naš Jože pa je golorok, v snežnobeli srajci s svileni ruto pod vratom, v starinskem »lajbci«, ves srečen in zadovoljen hodil med nami, prinašal ročno jedi, ki jih je izborno pripravljala sestra Jožana, skrbel za pijačo in vsestransko skrbel, da so bili gostje židane volje. Lepa so bila ta godovanja. Ko se je Jože leta 1907. poslovlil od ljubega Sv. Jošta, se je nastanil tam konec Stražišča, kjer smo ga vedno radi obiskovali prijatelji in ga navadno tudi našli doma, ako jo ni s svojim »šmelinom« ubral po les v svoje lepe gozdove, tja proti Sv. Mohorju.

Kaj je vendar bilo, kar nas je tako vabilo k Sv. Joštu? V razvedrilo nam je bila prijetna, položna pot na goro. Prsi so se nam širile v svežem hribovskem zraku. Z navdušenjem smo se vdaljali prekrasnemu razgledu z vrha Sv. Jošta. A največ zabave in zadovoljnosti pa smo našli pri Tebi Jože Benediku. Ti stara grča, Ti vrla gorenska korenina. Ugajala nam je Tvoja gostilna, mala, skromna, a vedno čista in čedna, ugajala tista široka zelena peč, kjer smo se pozimi grelj in ogreli, a najbolj si nam ugajal Ti: moder in šalji, dobrodušen in hudomušen, vsekakor pošteni, ki si vedno točil dobro vino, vsekdar postregel z okusnim prigrizkom. Zato si imel pa tudi vedno polno gostov!

Ko obhajaš svoj devetdeseti rojstni dan, se gotovo spominjaš lepših svojih let pri Sv. Joštu, spominjaš se pa tudi dragih svojih gostov. Mnogo jih je že odšlo k večni gosti; bodi jim mir! Mnogo jih še živi; žive naj še dolgo, srečno! Ti pa ostani tako krepak kakor si, potem dočakaš gotovo še dokaj let. Poskusi, da bi jih bilo sto in še nekaj čez!

Maribor, koncem aprila.

Prof. Maks Pirnat.

Kaj si storil za zatiranje jetike?

49. obletnica Jurčičeve smrti

Na današnji dan 1. 1881 je na Kongresnem trgu v tedaj Kolmanovi hiši v Gledališki stolbi umrl na jetiki Josip Jurčič, najznamenitejši urednik našega lista in najpopularnejši pisatelj kmečkih in zgodovinskih povesti, romanov in humoresk, počtnik slovenske žaloigre ter odlični feltonist in publicist.

Prav sedaj se plet eboj za njegovo sliko, ki smo njeno odkritje javili 23. januarja v 18. št. našega lista in je proti njeni identiteti objavil 18. aprila v 16. št. »Življenja in sveta« župnik g. Ivan Vrhovnik članek, da portret ne predstavlja Josipa Jurčiča, ampak župana iz Most Martina Baydka, očeta pisateljeve prijateljice in dobrotnice slepcev pok. Helene Baydkove. Z neizpodbitnimi dokazi je Ante Gaber ovrgel vsa izvajanja g. župnika z veleznanimivimi spomini in avtenticami Jurčičevih sorodnikov, bivšega župana ljubljanskega g. Petra pl. Grassellja, 91 letnega naprednjaka g. Franca Piškurja, najodličnejših naših portretistov in drugih Jurčičevih znancev in prijateljev. Ta v počaščenje današnje obletnice pisateljeve smrti napisana replika izide v prihodnji številki »Življenja in sveta« ter že danes opozarjamo nanjo.

Kako naj pa narod ob pričetku 50. leta smrti počasti svojega slavnega moža?

Prva se ga je spomnila podružnica Kola južoslovenskih sester Moste-Sent Peter, ki je z navdušenjem soglasno sprejela predlog agiline in poštvovalne predsednice g. Marice Kruharjeve, naj društvo vloži prošnjo občinskemu svetu v Mostah, da eno ulico v Vodmatu, kjer ob Zaloški cesti stoji hiša, ki jo je zidal Jurčičev prijatelj in vzorni slovenski naprednjak in močanški župan Martin Baydek, ki l. 1883. edini ni hotel cesarja pozdraviti v nemškem jeziku, in po njegovi hčerki Heleni, Jurčičevi srčni prijateljici, poštvovalni članici društva, ki je to hišo darovala slepcem, imenuje Baydkova ulica. Čast zavednim narodnim damam!

Dobrosrčni ljudje naj se pa spomnijo čimprej Jurčičevega brata Antona in njegove

družine na Muljavi, ker je pomoč nujno potrebna.

Lani so na pol podrti pisateljevo rojstno hišo popravili rodoljubi. A ima odbor še vedno 11.000 Din dolga. Za visoko vsoto je pa zadolžen tudi lastnik hiše Franc Jurčičev nečak, in že preti nevarnost, da bo morala obubožana Jurčičeva družina s slavnega doma.

Slamnata streha, vsa poraščena z netreskom in homuljico, komaj še visi na podrtim svinjaku. Zemlje je malo, da France le z asilo preživi svojega gluhega in iznemozlega 84 letnega očeta Antona, Jurčičevega brata, ter 81 letno mater Ana, ki že dolgo leži v postelji bolna in potrpežljivo čaka odrešenja. France pa preživlja tudi še svojo ženo in starejšo sestro Aro in svojih 5 malih, na pol golih otročev. Dvočka Ciril in Metod, sta stara 8 let, Dušan 5, preskrbani debelušček Slavko 4, mala Micica pa šele 2 leti. Niti stari Jurčičev brat nima obleke, še manj pa ljubki otročki, a tudi za obresti gre čez mero hudo...

Pomagajte ubogim Jurčičevim sorodnikom, ki z največjim spoštovanjem varujejo njegov in svoj dom ter čuvajo pisateljeve lase in njegov odgrnjeni tuljec za viržinke kakor sveto relikvijo. Obiščite jih z odprto roko na cvetoči Muljavi ali pa pošljite nam v uredništvo svoje prispevke ali obleko za odrasle in male, da jih takoj izročimo bedni rodbini in objavimo imena dobrotnikov.

Pomagajte, da se ne bo treba več iznemogemu gluheemu starčku, pisateljevemu bratu, truditi v Ljubljano in poniževati s prošnjami za miloščino, kakor je moral storiti minuli teden. Bila bi sramota za ves narod!

Slabi časi.

— Obtoženec, ali ste vlomili sami ali ste imeli pomočnika?

— Kakšnega pomočnika, gospod sodnik! Časi so zdaj slabi in niti poklice ne nese toliko, da bi mogel imeti še pomočnika.

Podpirajte Osrednjo protituberkulozno ligo!

Elegantni svet

si nabavlja potrebna oblačila le pri torčki

Apartne pomladne novosti za obleke, površnike, trenchcoate itd. Dežni plašči, perilo in drugi modni predmeti

Drago Schwab, Ljubljana, Doornijev trg 3

Pozor lovci!

Popravila orožja po najnižjih cenah izvršuje na novo otvorena puškarska tvrdka

ALBIN ŠIFRER

Ljubljana, Gosposvetska cesta šte. 12 (zraven restavracije »Novi Svet«)

V najem se odda

za avgust ali november 1930 v Kolodvorski ulici št. 41 (nasproti Glavnega kolodvora) TRI SOBE v pritličju za pisarno, ali stanovanje in delavnico. — Vpraša se istotam pri lastniku, I. nadstropje. 1524

Klavirji!

Svarim pred nakupom navideznega blaga, cenah klavirjev!

Kupujte na obroke

od Din 400—

prve svetovne fabrikate: Bösendorfer, Steinway, Förster, Höpfl, Stügel original, ki so nesporno najboljši (lahka, precizna mehanika). Prodaja jih izključno le sod. izvedenec in biv. učit. Glasbene Matic

Alfonz Breznik

Mestni trg 3

Najcenejša posojevalnica.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo. Najmanjši oglaš Dtn 5—

Pisalno mizo

dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe pod »Miza/1523« na upravo »Slov. Naroda«.

Kanarčki harcerji

najboljše rodu, odlikovani finl pevec, na prodaj. Opeka, Bohorčeva ul. 33. 1517

Uradnik

večletni odvetniški sollicitator, knjigovodja, slov. srbo-hrv. in nemški korespondent, stenograf in strojeopisec išče mesta v odvetniški pisarni ali večjem trg. podjetju. Ponudbe pod »Verziran«/1511 na upravo lista. 1511

Mlado dekle

s tremi razredi meščanske šole — z dobrim uspehom, želi mesta v trgovini mešanega blaga z vso oskrbo v hiši, pri boljši rodbini. Dopise: Narodni dom, Ptuj. 1520

MODROCE

la afrik močno blago Din 240.—, spodnje modroce, mreže, posteljne odeje najcenejše kupite pri

RUDOLF SEVER

Marijin trg 2

Zahtevajte vzorce! 29/T

Gospod

star 30 let, z dobro službo, želi resnega znanja o amosotom go-spodščino, vdovo ali ločenko. Na premoženje in poklic se ne odira. Ponudbe s polnim naslovom na upravo »Slov. Naroda« pod »dočnost«/1518. 1518

Bencin-motor

4 HP, motor na sesalni plin 10 HP, okovje za par mlinskih kamnov, ventilator 800 mm premera, namizni vrtni pogonski stroj za kovo-ni, vitel za 2500 kg, cirkular os in krožna ležišča, žaga premer 400 mm, 2 noža za mizarski skobelni stroj po najnižji ceni proda Lav-renčič in drug. Vir pri Domžalah. 1367

Poceni in vendar najboljša je SEVERJEVA OTOMANA

z 32 peresi v sedežu in 4 v zgledju; velikost 185 x 78

Cena Din 570.— do 850.— po izbiri preobleke. — Zahtevajte vzorce!

RUDOLF SEVER, Ljubljana, Marijin trg št. 2

najboljši material!

Naznanilo.

Podpisani vljudno naznanjam, da sem izstopil kot solastnik iz plesarske tvrdke I. Genussi in drug, Igriška ulica 10, in otvoril lastno plesarsko delavnico na Sv. Petra cesti 39 (na dvorišču) ter se cenjenim naročnikom toplo priporočam ter jamčim, da bom vedno postregel s solidnimi cenami in prvovrstnim delom ter blagom

J. Hlebš

pleskarstvo in ličarstvo

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta šte. 39

(na dvorišču)

DVOKOLESA — TEŽA OD 7 KG NAPREJ

najlažje in najmodernejšega tipa najboljših svetovnih tovarn. Otroški vozički od najpreprostejšega do najfinišnega modela. Izdelujejo se tudi po okusu naročnika. Sivalni stroji, motorji, pneumatika, posamezni deli. Velika izbira, najnižje cene. Prodaja na obroke. Ceniki franco.

•TRIBUNA• F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovaška cesta št. 4.

Gostilna

dobro dočva v Rošpolu pri Spodnji Kungoti, ob glavni cesti, po zelo ugodni ceni napredaj. — Pojasnila daje Franc Prah, Rošpol št. 12. 1519

Zelodčno tinkturo

dr. G. Piccoli, lekarnar v Ljubljani. 87-L

Zahvala.

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob nenadni smrti naše srčno ljubljene sestrice, tete in stare tete, gospodične

GUSTI KOLNIK

učiteljice v pok.

za poklonjeno cvetje se tem potom vsem najiskreneje zahvalujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni č. duhovščini, p. n. zastopnikom društev in korporacij, stanovskim kolegom in kolegicam ter končno vsem številnim prijateljem in znancem, ki so blago pokojnico spremili na njeni poslednji poti.

V Ljubljani, dne 3. maja 1930.

ZALUJOČI OSTALI.

POMLADNE NOVOSTI

ZA OBLEKE, PLAŠČE, POVRŠNIKE ITD. ITD.

PRI
NOVAK-U
LJUBLJANA
KONGRESNI TRG 15

ZAHVALA

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja in sožalja, ki smo jih prejeli ob smrti našega srčno ljubljene očeta in tasta, gospoda

Frana Kunca

se tem potom najiskreneje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni vsem darovalcem krasnega cvetja in vencev ter končno vsem prijateljem in znancem, ki so blagega pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi poslednji poti.

Ljubljana, 3. maja 1930.

Globoko žaljoči ostali.

Turkestansko-sibirska železnica dograjena

Gradil jo je lajtk Bill Šatov, mož burne preteklosti in čudovite karijere

Pretekli teden so bile položene zadnje tračnice med obema deloma turkestansko-sibirske železnice in s tem je bil uresničen eden najdržnejših načrtov, kar jih pozna zgodovina Rusije. Zanimivo je, da je živila ta železnica v mislih in željah ljudi že davno predno je bila dograjena. Saj je nova železnica v Rusiji, kjer se vse projicira v bodočnost. Od 1. maja, ko je bila turkestansko-sibirska železnica svečano otvorjena, se bodo vile železnice na širokih stepah, kjer ljudje še nikoli niso videli modernega prometnega sredstva. Na svečani otvoritvi so govorniki naglašali, da delavstvo še nikoli ni imelo tako pomembne in imponantne praznovanja svojega praznika, kakor letos.

Leta 1927 so začeli inženjerji na obeh straneh polagati tračnice in štiri leta je trajalo, predno so se srečali in si segli v roke. Položili so

1400 km tračnic

spojili Sibirijo s Srednjo Azijo in ustvarili novo žilo potniškega in blagovnega prometa, ki bo z moderno industrijo in pridobitvami civilizacije preplavila najbolj zaostale kraje na svetu. Sovjetski poglavarji, ki so se večinoma osebno udeležili otvoritve nove železnice v Alma-Ata, smatrajo novo železnico za zelo važen korak na poti k industrializaciji Rusije. Železnica je bila dograjena celo leto prej, predno so pričakovali in stroški so znašali namesto 207 samo 172 milijonov rubljev. Zato je razumljivo, da so sovjetski prvaki ponosni in navdušeni.

Iz Semipalatinka v Sibiriji se vije nova železnica proti jugu tja do Alma-Ata, kjer zavije na zapad proti Lugovaji. Iz Semipalatinka je že vodila železnica do Novosibirska k veliki sibirski progi, zgrajeni še pod carizmom, pri Jugovaji se je pa ta železnica spajala s taškentsko progo, vodečo v Južno Rusijo. Krajina z ogromnim naravnim in poljedelskim bogastvom je zdaj na severu in na jugu zvezana z glavnimi evropskimi in azijskimi sovjetskimi progami. Nova železnica je dolga 1400 km, vsa turkestansko-sibirska proga od postaje Arysse severno od Taškenta do Novosibirska pa meri 2548 km. Po pravici lahko govorimo tu o

zmagi človeka nad narodo

Turkestansko-sibirska železnica vodi skozi težko dostopne kraje, polno hribov, hudournikov, potokov, peska in zemeljskih plasti, ki se neprestano usedajo in premikajo. Poleg tega je tu vedno nevarnost potresov.

Zasluga, da so bile vse te težke ovire premagane, gre v veliki meri

Billu Šatovu

možu s karijero, kakršno bi si mogel izmisliti samo avtor fantastičnih detektivskih romanov. V mladosti je odpoštoval Bill Šatov v Ameriko, kjer je bil bojevit pristaša radikalnega pokreta in organizator stavke »Industrial Workers of the World« v vzhodnih tekstilnih državah in v zapadnih premogovnih krajih. Leta 1917 se je vrnil v Rusijo in se vrnil v svojo vlogo v revolucionarni borbi. Postal je policijski ravnatelj v Leningradu, pozneje je bil pa imenovan za poveljnika armade, poslan proti beli gardi. Dasi nikoli ni bil vojak, je vodil boljševiško vojsko tako spretno, da je bolševikom mnogo pripomogel do zmage. Po državljanski vojni se je z neverjetno vnetostjo lotil obnove gospodarstva. V Ameriki se je bil naučil, kako je treba racionalno izkoriščati delovne sile in to znanje mu je prišlo prav v Sibiriji, kjer je delalo pod njegovim vodstvom

40.000 delavcev

Proti volji mnogih učenih inženjerjev je vodil armado delavcev, ki so gradili eno največjih železnic na svetu in izkazalo se je, da je bilo to veliko delo v zanesljivih rokah. Bill Šatov je prihranil celo leto na času, v denarju pa 35 milijonov rubljev. Turkestansko-sibirska železnica je največja zmaga tega moža s čudovito karijero.

Nova železnica pomeni delni ali pa popolni prekrat v življenju Srednje Azije. Naj bo sodba o nji kakršnakoli, eno je jasno, da bo rodila bogate sardove za prebivalstvo, ki doslej o pridobitvah civilizacije ni imelo pojma, in da pomeni začetek industrijskega razvoja. Pomena turkestansko-sibirske železnice ne moremo meriti z njeno dolžino. Že pred 50 leti v začetku vladanja carja Aleksandra III. so mislili na graditev te železnice, da bi mogli sibirsko žito izvažati v Srednjo Azijo. Sovjeti so uresničili ta grandiozni načrt in napravili obenem pot turkestansko-sibirske železnice, ki jo pravi veliki razvoj bombažne industrije v Srednji Aziji in resni gospodarski strokovnjaki računajo, da bo sovjetska Rusija že l. 1935 krila doma 85% svojega konzuma bombaževine. Najmanj

100 milijonov rubljev

je plačevala Rusija doslej vsako leto za uvoženo bombaževino in ta denar je šel v Anglijo in v Ameriko. Tudi mnogo žita, ki so ga doslej dovažali v Srednjo Azijo s severnega Kavkaza iz Ukrajine in iz Povolžja, bodo zdaj lahko nadomestili s sibirskim žitom. Poleg tega bo omogočen večji izvoz žita v inozemstvo.

Na ozemlju, kjer je zgrajena nova železnica, prebiva pet milijonov ljudi. Tu je v zemlji ogromno bogastvo mineralij in premoga, katerega doslej sploh niso mogli kopati. To je še zemlja s primitivnim poljedelstvom, v bližnji bodočnosti pa postane izredno bogata dežela, kjer bo organizirano poljedelstvo, industrija in rudništvo po najnovejših ameriških, angleških in nemških metodah. Sestavili so že več načrtov glede namakanja zemlje, kjer nastanejo bogata polja riža in bombaža. Kanalizacija je poverjena ameriškim inženjerjem. Strokovnjaki so tudi prepričani, da bo nova železnica mnogo koristila sosednemu Afganistanu, zapadni Kitajski in zapadni Mongoliji. Ko spozna Kirgizi, Turkestan in druga plemena življenje zivahne industrijske kulture, se bodo zdržali iz svojega spanja in poslegli v zgodovino človeštva kot močan faktor, kar gotovo ne bo ostalo brez posledic in vpliva na njihove sosedje.

Ljubosumnost moških in žensk

Nekj angleški sodnik, kateremu je sodišče poverilo razporoke, je nedavno izjavil, da so ženske ljubosumno pokolenje. To je dalo nekemu novinarju pobudo za anketo, ki naj bi pokazala, kdo je ljubosumnejši, moški ali ženska. Izid ankete se da izraziti s sodbo psihologa, ki piše:

»Moški so v splošnem ljubosumnejši v vsakdanjem življenju in v svojem poklicu, ženske pa v ljubezni. Poznal sem ženske, ki v razmerju do drugega spola sploh niso poznale ljubosumnosti, nasprotno sem pa imel opraviti z moškimi, kateremu je neutemeljena ljubosumnost zastrupljala vse življenje. Oženil se je z zelo lepim dekletom, ki mu v 15-letnem zakonu ni dala kot zvesta zakonika žena prav nobenega povoda za ljubosumnost, kljub temu ga je pa ljubosumnost vse življenje glodala in posledica je bila, da so mu živci popolnoma odpovedali.«

V poeziji nastopa moški kot glavni nosilec ljubosumnosti. Zadostuje omeniti samo Othela. Nasprotno pa ženske same trdijo, da ljubosumnost pri moških ne doseže tako visoke stopnje in ne igra tako važne vloge, kakor pri ženskah. Lady Alexander pravi, da samo Angleži niso ljubosumni. Povprečni Anglež je baje ljubosumen samo ob izrednih prilikah in tedaj lahko stori največjo neumnost, pa tudi najtežji zločin.

27.000 metrov nad zemljo

Že v letih 1871 do 1892 so opazovali na Norveškem čudne oblake, ki so menjavali barve vseh odtenkov. Že takrat so ugotovili, da so ti oblaki visoko nad običajnimi, niso pa mogli točno dognati njihove razdalje od zemlje. Pozneje je odkril profesor Störmer v Oslu metodo, po kateri se da meriti višina severnega sijaja do 100 km nad zemljo. In ko so se pozimi l. 1926/27 po daljšem presledku zopet pojavili takšni oblaki, je prof. Störmer ugotovil, da so 27.000 m nad zemljo.

O tej ugotovitvi so pa mnogi dvomili, kajti do takrat je bilo znano, da sega del naše atmosfere, v katerem se delajo oblaki, samo 10 km nad zemljo. Nad tem pasom je takozvana stratosfera, v kateri nikoli ni oblakov. 27 km visoko bi oblaki po ugotovitvah znanosti sploh ne mogli biti. Lani so se pa zopet pojavili pisani oblaki in prof. Störmer je napravil 100 fotografskih posnetkov, iz katerih je razvidno, da so ti čudni oblaki res 22 do 26 km nad zemljo. Nastala je nova meteorološka uganjka, katero bo morala znanost prej ali slej rešiti.

Ples babic

Na koncu plesne sezone so priredili v Parizu originalen ples babic. Povabljeni so bile samo dame, ki imajo že vnuke in vnukinje. Toaleti sicer ni bila predpisana, vendar so pa prišle babice večinoma v starih poročnih oblekah, nekatere z belimi lasuljami, druge pa v velikih plesnih toaletah po najnovejši modi. In skoro vse so se navdušeno vrtele po parketu. Nobena stara dama ni bila v plesni dvorani smešna, nasprotno, marsikatera je bila tako mikavna, da bi se lahko mlada generacija skrla pred njo.

Dobra prehrana in pogosto bivanje na svežem zraku je tako blagodejno vplivalo na babice, da so ohranile mikavnost in gibčnost telesa, o kakršni se njihovim materam še sanjalo ni. Babice prejšnjega pokolenja so bile v teh letih sključene, njihovi obrazi nagubani, nositi so morale očala, omejevale so se samo na ročna dela in od jutra do večera so čepale v mehkih naslanjajih pri peči. Pariški ples babic je dokazal, da zavzema moderna telesna vzgoja odločno mesto v sodobni kulturi.

Od nadvojvode do branjevca

Bivši nadvojvoda Leopold Wöfling je izdal v Londonu spomine pod naslovom »Moj življenjski«. Od nadvojvode do branjevca. Wöfling opisuje svoje roditelje, bigotno nadvojvodinjo Alice in svojega očeta Ferdinanda, ki je živel v trdnem prepričanju, da bo znova zavladal v Toscani, dalje cesarja Franca Jožefa, ki je bil baje pod krinko dobrodušnega vladarja pravi tiran, in končno njegovega očeta nadvojvoda Franca Karla. Ta nadvojvoda je bil nekoliko prismojen. Nekoč je kupil v Solnogradu, kjer je bil interniran, od kmeta na cesti kravo in jo je gnil mimo gostega spalnjara radovednežev v cesarski grad. Posledica je bila, da so mu prepovedali brez spremljevalca hoditi po mestu.

Franco Jožef, ki je bil dokaj omejen, ni ljubil svojega nadarjenega sina Rudolfa, kateremu je zavidal tudi uspehe pri ženskah. Dokler je bil zmožen ljubiti, je ljubil Franco Jožef svojo ženo cesarico Elizabeto. Ko se je cesarica nekoč brez njegove vednosti odpeljala s Krfa v Beirut, je hotel Franco Jožef zvedeti za cilj njenega potovanja od Wöflinga, kateremu je cesarica kot svojemu zaupniku povedala, kam je namenjena. Wöfling pa ni hotel cesarju povedati, ker je bil cesarji pod častno besedo obljubil, da je ne bo izdal. Franco Jožef je Wöflingu zagrozil, da ga ustrelji, če mu ne pove, kam je cesarica odpotovala. Drugi dan je poslal cesar k nadvojvodi svojega pobočnika, da se opraviči in povabi Wöflinga k obedu. Med obedom je cesar pohvalil nadvojvodo, da je ostal mož beseda. Med Wöflingom in nadvojvodo Francem Ferdinandom je prišlo do razkola med potovanjem po morju, kamor je cesar poslal Franca Ferdinanda, da ga odvrne od njegove ljubezni do grofice Zofije Chotkove.

Škandal v Nemčiji

Veliko razburjenje je vzbudila v Berlinu vest nekega demokratskega lista, da je bivši prestolonaslednik prodal slavno sliko, katero je bil namenil Adolf Menzel za poroko njegovega deda. Na sliki sta Wellington in Blücher, ki se pozdravljata pri Belle Alliance. Ko se je prestolonaslednik Friedrich Wilhelm, poznejši cesar, oženil z angleško princeso Viktorijo, je bilo najslavnejši nemški slikarjem naročeno, da zapolniti lunete kupole v dvorani berlinske palače s slikami, ki bi nazorno kazale odnose med Prusijo in Anglijo. Menzel, ki je bil takrat na višku svojih umetniških sil, si je zbral za motiv sestanek obeh generalov na bojišču pri Waterloo. Menzelovo delo je velika slika, dolga 8 in široka 6 čevljev.

Slika je bila v palači Unter den Linden, toda po revoluciji jo je bivši prestolonaslednik z drugimi umetninami vzel in prodal. Morda bi Nemci sploh ne bili zvedeli, da so po zaslugi bivšega prestolonaslednika ob to dragoceno sliko, da je tvrdka Goudstikker v Amsterdamu ne ponuja v svojem katalogu v nakup.

Iz Lenineve mladosti

Kako čudovita naključja plete zgodovina, priča epizoda z Leninovo mladostjo, kakor jo pripoveduje živopisec tega velikega ruskega revolucionarja Pierre Charles. Leninov brat Aleksander Uljanov se je udeležil poskusene atentata na carja Aleksandra III. Atentatorje, same študente, je policija pravčasno zasačila z bombami v rokah. Aleksandra Uljanova in štiri njegove tovariše so obesili v zloglasni schlüsselburški trdnjavi. Drugi atentatorji, med njimi tudi sodanji vladar Poljske maršal Piłsudski, so bili obsojeni na dosmrtno ječo.

Mladi Lenin je bil takrat gimnazijec in njegov zaščitnik je postal sam ravnatelj dotične gimnazije. O Vladimiru Uljanovu (Leninu) je poslal nadrejenim organom uradno poročilo, v katerem ga opisuje kot izbornega, izredno nadarjenega in marljivega, pa tudi »dobro mislečega dijak«. Uljanov je bil v vseh razredih prvi. Niti v šoli, niti izven nje ni dajal svojim učiteljem nikoli poudarka, da bi ga karali. Roditelji so zelo skrbeli za njegov razvoj in po očetovi smrti l. 1886 je osredotočila vdova vse svoje moči in skrb na vzgojo otroka. Verski čut in disciplina sta bila temelj te rodbinske vzgoje, katere učinki se vidijo v vzornem vedenju Vladimira Uljanova.

Tako se je glasilo navrstveno izpovedanje o mladeniču, ki je pozneje zasnel in vodil največjo revolucijo vseh časov. In ravnatelj gimnazije, ki je dal Leninu tako sijajno izpričevalo, ni bil nihče drugi nego Fedor Kerenski, oče znanega Aleksandra Kerenskega, s katerim je priklimal.

Rad bi, da o tem nihče ne zve. Tvegam svojo glavo — saj menda razumete, kaj mislim.

Mislím, da vas razumem, je odgovoril Dick tiho. — Vi se morda rešite, gospod Trayne. — Ali pa spravite na varno tudi mojega brata?

Tiger Trayne si je grizel ustnice. — Torej so ga spoznali? Potemtakem je pa zadeva zamotana. Navzlic vsemu se zase ne bojim. Hope je bila vedno moja prva misel. Ali smete oditi iz Towera?

Dick je pomislil. — Mislim, da smem, — je odgovoril končno. — Vendar pa moram obvestiti polkovnika. Kaj ne poudrete z menoj?

Trayne ni odgovoril, pač pa je sledil Dicku po stopnicah in čez vezbališče do polkovnikovega stanovanja. Policaj je stal vrh stopnišča tako, da se ni bilo treba bati, da bi ju slišal, a vendar sta oba molčala.

Dick je pustil Trayna zunaj, sam je pa odšel k polkovniku. Z rokami v žepih se je Trayne izprehajal kakor privatni detektiv, kateremu je naročeno stražiti polkovnikovo stanovanje. Minilo je pet deset minut. Trayne je videl, da se je na oknu zganil zastor. Ustavil se je in pogledal gor. Lady Cynthe je vsa prestrašena in presenečena gledala. Takoj je stopil od okna. Kmalu so se odprla vrata polkovnikovega stanovanja in lady Cynthe se je pojavila na pragu.

ZA PRANJE NOGAVIC

terim se je Lenin l. 1917 spoprijel v gigantski borbi za smer ruske revolucije in kateremu je zagodel tako, da si še zdaj ni opomogel.

Radioprogram

Nedelja, 4. maja

9.30: Prenos cerkvene glasbe; 10: Versko predavanje; 10.20: Franc Erjavec: Kmetijsko predavanje; 11: Koncert Radio orkestra; 12.15: Tedenski pregled; 15: »Revček Andrejček«, veseloigra (člani Ljudskega odra); 20: Koncert zbora balalajk Kremlj; 21: Slagerje poje g. Premelj; 22: Casovna napoved in poročila; 22.15: Jugoslovenska glasba, izvaja Radio-orkester; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Ponedeljek, 5. maja

12.30: Reproducirana glasba; 13: Casovna napoved, borza, reproducirana glasba; 13.30: Iz današnjih dnevnikov; 17.30: Koncert Radio-orkestra; 18.30: Dr. Stanko Leben: Francočina; 19: Dr. Debevec: Protituberkulozni boj; 19.30: Ga. Orthaber: Angličščina; 20: Rezervirano za event. prenos; 2: Casovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Torek 6. maja

12.30: Reproducirana glasba; 13: Casovna napoved, borza, reproducirana glasba; 13.30: Iz današnjih dnevnikov; 17.30: Koncert Radio-orkestra; 18.30: Prof. Franc Pengov: Iz socialne fizike; 19: Dr. Stanko Leben: Italijansčina; 19.30: Dr. Preobražensky: Ruščina; 20: Prenos iz Zagreba; 22: Casovna napoved in poročila; 22.15: Koncert Radio-orkestra; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Sreda, 7. maja

Opoldanski program odpade; 17.30: Koncert Radio-orkestra; 18.30: Otroški kotiček, ga. Gabrijelečeva; 19: Podobe iz slovenske literarne zgodovine, prof. F. Koblar in Franc Lipah, čl. nar. gled.; 19.30: Janček: Zapiski iz mrtvega doma (prenos iz Prage); 22: Casovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Živčno bolnim in otožnim nudi mila naravna »Franz Josefova« voda dobro prebavo, jasno glavo in mirno spanje. Po izkušnjah znamenitih zdravnikov za živčne bolezni je vporabi »Franz Josefova« grenčica pri težkih obolenjih možganov in hrbtenega mozga najtopleje priporočati. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Edgar Wallace:

54

Vrata izdajalcev

Roman

Govori se, da bi se bila morala kmalu poročiti. Dick izstopi iz vojaške službe, ker nihče ne ve, kakšnega rodu je njegova nevesta — čeprav se mi zdi, da bi ji lahko jaz nekaj povedala o tem. Trayne je pritisnil na zvonec v steni. — Hvala, gospa Ollorbyjeva. Zanimivo bitje ste. Zdi se, da ste me posadili pred krožnik kaše, a žlico moram pokiskati sam, je-li? Naj bo, sestri hočem h krožniku. Morda se čudite. Toda zdaj mi povejte po pravici, čemu ste prišli k meni? Čemu mi vse to pripovedujete?

Ollorbyjeva je pogledala v tla in odgovorila: — Mati sem. To je vse.

Podal ji je roko in čeprav je bila Ollorbyjeva močna ženska, je vendar zastokala, ko ji je stisnil desnico.

Vstopil je sluga. — Avtomobil! — je zapovedal in ne da bi se poslovil od Ollorbyjeve, je odšel v spalnico.

Odprl je predalček, vzel iz njega revolver in ga spravil v žep. Vzel je še nekaj rezervnih nabojev in jih skrbno spravil v žep. Stopil je v predsobo, spoznava je obleke srkajo in se pokrili. Opa-

zil je, da Ollorbyjeva še vedno stoji na pragu.

— Mislim bom na vas, — je dejal in izginil, še predno je mogla odgovoriti.

Avtomobil je vozil počasi po obljubljenih ulicah City in Trayne je nestrpo skočil iz njega, še predno se je ustavil pred zaprtimi towerskimi vrati.

— Zelo mi je žal, sir, da ne morete v Tower, — je dejal policaj pri vzhodu. — Tower je danes za občinstvo zaprt.

— Imam važno vest za sira Richarda Hallowella, — je dejal Trayne. — Nemudoma moram govoriti z njim.

Policaj je poklical drugega stražnika, ki je odvedel Trayna k prvim zastraženim vratom. — Odvedite ga tja, — je dejal seržant. — Ili pa mora naravnost v stanovanje sira Richarda in z nikomur ne sme govoriti.

Razlog te opreznosti je bil Traynu povsem jasn. Samo mimogrede se je ozrl na zakladnico, ko je hitel za vojaškom po stopnicah k velikemu vezbališču.

— Trayne? Trayne? To ime mi je znano, — je dejal Dick, ko so mu povedali, kdo bi rad govoril z njim. — Privedite ga. Policaj naj raje ostane zunaj.

Tiger Trayne je planil v sobo, zaloputnil je vrata za seboj in trenutek sta si stala nasproti največji londonski lopov in ženin Hope Joynerjeve.

— No torej, gospod Trayne, kaj morem storiti za vas? — je vprašal Dick. — Se pri tem vprašanju se je spomnil, kdo je ta mož in na kakšnem glasu je.

— Včeraj ponoči sta bili izvršnej dve lopovščini. Prišel sem vam povedati, katera je večjega pomena, — je dejal Trayne z drhtečim glasom. — Hope Joynerjeva je bila ugrabljena. Upam, da je vam to znano.

— Ne, to slišim iz vaših ust prvič, — je dejal Dick in prebledel od groze. — Je to res?

Trayne je priklimal. — Je vas imela rada? — Dick Hallowell se ni niti vprašal, če ima Trayne pravico govoriti tako.

— Ljubim jo, — je dejal. — Zakaj vprašujete?

Trayne je zrl skozi okno na debele stene White Towera, potem se je ozrl na Dicka.

— Hope je moja hči. To je vse! — je odgovoril.

XXI.

Njegova hči! Hope Joynerjeva hči zloglasnega lopova! Dick ga je molče gledal.

— Nihče, razen vas, tega ne ve, — je nadaljeval, — pač se mi pa zdi, da stara Ollorbyjeva nekaj slutí.

— Vaša hči?

Trayne je skomignil s širokimi rameni. — Pozneje kdaj vam to podrobneje pojasnim, — je dejal. — Prišel sem k vam zato, da bi mi pomagali rešiti Hope — in še nekaj drugega. Poznate dobre ga letalca, kateremu lahko zaupate? — Saj sem sam vojaški pilot, — je odgovoril Dick. — Upam, da dobim aeroplan lahko. Ali veste, kje je?

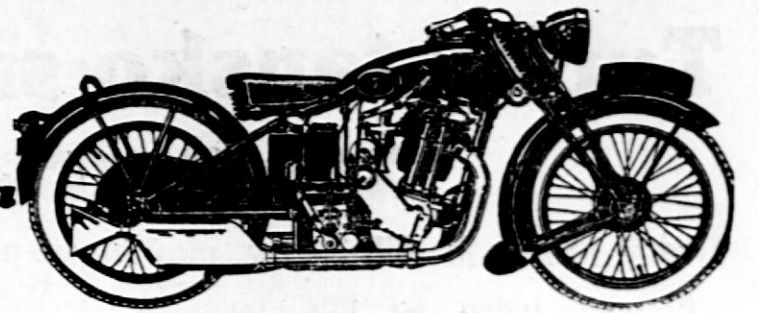
A.J.S.

Nad 30 let izkustva v gradnji motociklov,
Preko 100 svetovnih rekordov v letu 1929

Nešteti uspehi pri svetovnih konkurencah v vseh delih sveta
dokazujejo, da so AJS motorna kolesa konstrukcijsko na višku in prvem mestu.
Glavno zastopstvo: O. ŽUZEK, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 11.

MODELI 1930 dospeli!
Plačilne olajšave!
Vsi rezervni deli na zalogi.
Zahtevajte cenike!

Brezkonkurenčne cene!

S r a milijonski razred
č (V. razred) drž. razr. loterije
so dospele in jih morejo naši igralci obnoviti do 5. t. m. 8. t. m. se bo pričelo žrebanje, ki bo trajalo ves mesec. Posestnike naših srečk bomo redno obveščali v časopisu o izžrebanih srečkah.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra 19

Izdelujejo se najnovejši angleški modeli

OTROŠKIH VOZIČKOV

od priprostega do najfinjšega tipa. Ceniki franco. Prodaja na obroke.

Tribuna F. B. L.

tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Zastonj

pošljemo vsakemu na zahtevo bogato ilustrovani cenovnik električnih svetilnic in drugih razsvetil.

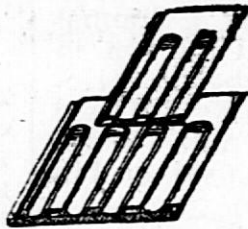
Tvorniško skladišče svetilnic, Zagreb, Gundulićeva ul. 7

„Radiorad“

Opeko in strešnike

vseh vrst za zidavo hiš, iz znanih Karlovskih opekarn »ILOVAC«, dobavlja franco vsaka postaja po konkurenčnih cenah, samo

»EKONOM«, generalno zastopstvo za Dravsko banovino, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 7.

Proti rudečim rokam

razpokani in nelepi barvi kože se z uspehom uporablja snežnobela in maščob prosta krema „Leodor“, ki daje rokam in obrazu ono belino, katero si vsaka odlična dama želi. Posebna prednost kreme „Leodor“ je v tem, da izvrstno hladi srbečo kožo in je obenem odlična podloga za puder. Trajni vonj kreme „Leodor“ je podoben onemu, ki prihaja iz šopka v rosnem pomladanskem jutru utrjenih vijolic in šmarnic brez onega slabega mošusovega vonja ki odbija odlične ljudi. Cena veliki tubi Din. 14.50, mali tubi Din. 9.—. V učinkovanju jo podkrepiti Leodor-toaletno milo, cena komadu Din. 8.—. Dobija se povsod, kjer prodajajo Chlorodont-proizvode. Pošljite nam ta oglas kot tiskovino (omot ne zalepi) dobili boste brezplačno eno poskusno tubo za večkratno uporabo. Tvornice Zlatorog, Oddelek Chlorodont, Maribor 7

Najboljši češki blagovi

Zajamčeno čistovolneno
moške in damske blagove
zadnjih novosti za
pomladno in letno sezijo

razpošilja starorenomirana ZALOGA TVORNIC
SUKNA

Siegel - Imhof - Brno

Palackého tř. 12, Češkoslovaška.

Največja izbira. - Najnižje tvorniške cene. - Najsolidnejša izvršitev vseh naročil. - Na zahtevo vzorci zastonj in poštnine prosto.

Mestni pogrebni zavod
občine Ljubljana

Potrjeni globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naš iskreno ljubljani oče, stari oče, brat, stric in tast, gospod

FRANC PIŠLAR

strojevodja drž. železnice v pokoju

dne 2. maja 1930 ob pol 7. uri popoldne, v 79. letu starosti, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb blagopokojnega se vrši v nedeljo, dne 4. maja 1930, ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Pod Rožnikom cesta VIII, št. 4, podaljšana Svetčeva ulica.

V Ljubljani, dne 2. maja 1930.

Globoko žalujoči ostali.

Ali se želite iznebiti
protina

REUMATIZMA

bolečin v kosteh
in išiasa

brez nevarnosti?

Reuma je strašna in zelo razširjena bolezen, ki se ne izogne niti bogatašu niti siromaku in išče žrtev, kakor v palačah, tako tudi v kočah. Prerazlične so oblike v katerih bolezen nastopa, največ boleznij je pa takih, ki se nazivajo z najrazličnejšimi imeni medtem pa niso nič drugega kot

reumatizem

Enkrat bolijo kosti in členki, drugič členki otečejo, pohabljeni roke in noge, trganje, zbadanje v raznih delih telesa, celo oslabljenje vida,

vse to so posledice reume in bolečin v kosteh. Kakor so različne oblike s katerimi se bolezen pojavlja, ravno tako številni a so močnejša in nemogoča zdravila, medicina, mikture, mazila itd., ki se trpečemu šloveštvu ponujajo. Večna teh sredstev ne more popolnoma ozdraviti, kvečjem bolečine samo ublažiti. To, kar Vam pa mi priporočamo je popolnoma neškodljiva zdravilna pijača, katera je že

mnogim bolnikom pomagala!

Nasha kura je izborna in deluje hitro pri zastarelih, kroničnih slučajih

Da pridobijemo čim več pristašev smo sklenili vsakomur, ki nam piše

poslati popolnoma brezplačno

našo interesantno in poučno raspravo. Kogar torej mučijo bolečine in kdor se želi teh bolečin hitro, temeljito in brez nevarnosti iznebiti, naj še danes piše na:

AUGUST MÄRZKE
Berlin - Wilmersdorf,
Bruchsalerstrasse Nr. 5., Abt. 15

Šivalni stroji

„Gritzner“ „Adler“
in kolesa,

najboljši material,
precizna konstrukcija, krasna
oprema ter najnižja cena
kakor tudi

pisalni stroji
„Urania“
so samo

pri **Jos. Petelinec**, Ljubljana

Telefon 2913

ob vodi, v bližini Prešernovega spomenika.

Večletna garancija! Ponk v vezenju brezplačen

J. MAČEK

Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 12
v oblekah in površinskih najcenejši!

Vezenje nevestinih oprem, zaves, pregrinjaj

najcenejše in najfinišne

MATEK & MIKEŠ, Ljubljana

(poleg hotela štrkelj)

Entljanje, ažuriranje, predtiskanje takoj!

Hišni posestniki

kojim zidna vlaga uničuje vrednost njihovih hiš,

stavbeniki

in vsi, ki hočejo vlažno zidovje osušiti, oziroma zavarovati pred vlago in vodo, naj uporabljajo naš absolutno zanesljiv izolacijski preparat

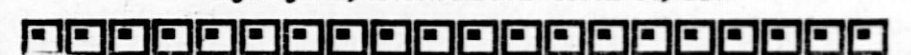

„ISOL“

Prospekte z navodili uporabe pošilja brezplačno

LJUBLJANSKA KOMERCIJALNA DRUŽBA
Ljubljana, Bleiweisova cesta št. 18.

Prometni zavod za premog d.d. Ljubljana

prodaja po najugodnejših cenah samo na debelo:

Premog

domači in inozemski za domačo kurjavo in industrijske svrhe

Kovaški premog vseh vrst

Koks livarniški, plavžarski in plinski

Brikete

Prometni zavod za premog d.d. v Ljubljani

Miklošičeva cesta št. 15/1

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 50 (v lastnem poslopiju)

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjumi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakasila v tu- in inozemstvo safe - deposits itd. itd. itd.

Brzojavke: Kredit, Ljubljana - Telefon št. 2040, 2457, 2548 Interurban 2706 2906 87-L